

III

(Drugi akti)

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 407/13/COL

z dne 23. oktobra 2013

o devetdeseti spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči z uvedbo novega poglavja o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 ter s podaljšanjem veljavnosti poglavij o državni regionalni pomoči za obdobje 2007–2013 in o merilih za podrobno oceno regionalne pomoči za velike naložbene projekte

NADZORNI ORGAN EFTE (V NADALJNJEM BESEDILU: NADZORNI ORGAN) JE –

OB upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) ter zlasti členov od 61 do 63 in Protokola 26,

OB upoštevanju Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču) ter zlasti člena 24 in člena 5(2)(b) Sporazuma,

Ob upoštevanju naslednjega:

V skladu s členom 24 Sporazuma o nadzornem organu in sodišču Nadzorni organ uveljavlja določbe Sporazuma EGP v zvezi z državno pomočjo.

Nadzorni organ v skladu s členom 5(2)(b) Sporazuma o nadzornem organu in sodišču izda obvestila ali smernice o zadevah, ki jih obravnava Sporazum EGP, če to izrecno določa navedeni sporazum ali Sporazum o nadzornem organu in sodišču ali če Nadzorni organ meni, da je to potrebno.

Evropska komisija je 28. junija 2013 sprejela Smernice o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 ⁽¹⁾.

Navedene smernice so pomembne tudi za Evropski gospodarski prostor.

Enotno uporabo pravil o državni pomoči EGP je treba zagotoviti po celotnem Evropskem gospodarskem prostoru v skladu s ciljem homogenosti iz člena 1 Sporazuma EGP.

V skladu s točko II naslova „SPLOŠNO“ na strani 11 Priloge XV k Sporazumu EGP mora Nadzorni organ po posvetovanju s Komisijo sprejeti akte, ki ustrezajo tistim, ki jih je sprejela Evropska komisija.

PO posvetovanju z Evropsko komisijo,

PO posvetovanju z državami Efte glede zadeve v dopisu z dne 2. avgusta 2013 –

⁽¹⁾ UL C 209, 23.7.2013, str. 1.

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Smernice o državni pomoči se spremenijo z uvedbo novega poglavja o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020. Novo poglavje je v Prilogi I k tej odločbi.

Člen 2

Veljavnost sedanjih poglavji o državni regionalni pomoči za obdobje 2007–2013 in o merilih za podrobno oceno regionalne pomoči za velike naložbene projekte se podaljša do 30. junija 2014.

Člen 3

Besedilo te odločbe v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 23. oktobra 2013

Za Nadzorni organ Efte

Oda Helen SLETNES

Predsednica

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY

Članica kolegija

SMERNICE O REGIONALNI DRŽAVNI POMOČI ZA OBDOBJE 2014–2020

UVOD

- (1) Na podlagi člena 61(3)(a) in (c) Sporazuma EGP lahko Nadzorni organ Efte (v nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ) šteje kot združljivo z notranjim trgovom državno pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja nekaterih območij v EGP z omejenimi možnostmi ⁽¹⁾. Ta vrsta državne pomoči se imenuje regionalna pomoč.
- (2) Nadzorni organ v teh smernicah določa pogoje, pod katerimi se regionalna pomoč lahko šteje za združljivo z notranjim trgovom, in merila za opredelitev območij, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 61(3)(a) in (c) Sporazuma EGP ⁽²⁾.
- (3) Glavni cilj nadzora državnih regionalnih pomoči je omogočiti pomoč za regionalni razvoj ob zagotovitvi enakih konkurenčnih pogojev med državami EGP, zlasti da se prepreči tekmovanje za subvencije, ki se lahko pojavi, kadar države poskušajo privabiti podjetja na območja EGP z omejenimi možnostmi ali jih tam ohraniti, in da se čim bolj omejijo učinki regionalne pomoči na trgovino in konkurenco.
- (4) Pri cilju geografskega razvoja se regionalna pomoč ločuje od drugih oblik pomoči, kot so pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, zaposlovanje, usposabljanje, energetiko ali varstvo okolja, ki imajo druge cilje skupnega interesa v skladu s členom 61(3) Sporazuma EGP. V nekaterih primerih se lahko za te druge oblike pomoči dovolijo večje intenzivnosti pomoči, če so dodeljene podjetjem, ustanovljenim na območjih z omejenimi možnostmi, zaradi posebnih težav, s katerimi se ta srečujejo na teh območjih ⁽³⁾.
- (5) Regionalna pomoč je lahko uspešen dejavnik le, če se uporablja zmerno in sorazmerno ter je osredotočena na regije EGP z najbolj omejenimi možnostmi ⁽⁴⁾. Zlasti dovoljene zgornje meje pomoči morajo izražati sorazmerno resnost težav, ki vplivajo na razvoj zadevnih regij. Poleg tega morajo prednosti pomoči glede razvoja regije z omejenimi možnostmi presegati posledično izkrivljanje konkurence ⁽⁵⁾. Pomembnost pozitivnih učinkov pomoči bo verjetno različna glede na uporabljen odstopev od člena 61(3) Sporazuma EGP, zato je za regije z najbolj omejenimi možnostmi iz člena 67(3)(a) lahko sprejemljivo večje izkrivljanje konkurence kot za regije iz člena 61(3)(c) ⁽⁶⁾.
- (6) Regionalna pomoč je lahko učinkovita tudi pri spodbujanju gospodarskega razvoja območij z omejenimi možnostmi, kadar se dodeli za spodbujanje dodatnih naložb ali gospodarskih dejavnosti na teh območjih. V nekaterih zelo omejenih, natančno opredeljenih primerih so ovire teh območij pri privabljanju ali ohranjanju gospodarskih dejavnosti lahko tako hude ali trajne, da zgolj pomoč za naložbe morda ne zadostuje za omogočanje njihovega razvoja. Le v takih primerih se regionalna pomoč za naložbe lahko dopolni z regionalno pomočjo za tekoče poslovanje, ki ni povezana z naložbami.
- (7) V sporočilu o posodobitvi področja državnih pomoči z dne 8. maja 2012 ⁽⁷⁾ je Evropska komisija napovedala tri cilje posodobitve nadzora državnih pomoči:

(a) spodbujati trajnostno, pametno in vključujočo rast na konkurenčnem notranjem trgu;

⁽¹⁾ Območja, ki so do regionalne pomoči upravičena v skladu s členom 61(3)(a) Sporazuma EGP in se splošno navajajo kot območja „a“, so običajno med območji, ki imajo v smislu gospodarskega razvoja v EGP bolj omejene možnosti. Tudi območja, ki so do pomoči upravičena v skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP in se splošno navajajo kot območja „c“, imajo običajno omejene možnosti, vendar ne v tolikšnem obsegu. Ker imajo države Efte sorazmerno visok BDP na prebivalca, trenutno za nobeno regijo ne velja odstopanje v skladu s členom 61(3)(a) Sporazuma EGP.

⁽²⁾ Te smernice ustrezajo Sporočilu Komisije – Smernice o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 (v nadaljnjem besedilu: Smernice Komisije), ki je bilo sprejeto 28. junija 2013 (UL C 209, 23.7.2013, str. 1.).

⁽³⁾ Regionalna dodatna izplačila, dodeljena za take namene, se zato ne štejejo kot regionalna pomoč.

⁽⁴⁾ Vsaka država Efte lahko opredeli ta območja na karti regionalne pomoči na podlagi pogojev iz oddelka 5.

⁽⁵⁾ V zvezi s tem glej zadevo C-730/79, Philip Morris, Recueil 1980, str. 2671, točka 17 in zadevo C-169/95, Španija proti Komisiji, Recueil 1997, str. I-148, točka 20.

⁽⁶⁾ V zvezi s tem glej zadevo T-380/94, AIUFASS in AKT proti Komisiji, Recueil 1996, str. II-2169, točka 54.

⁽⁷⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Posodobitev področja državnih pomoči EU (COM(2012) 209 final).

- (b) osredotočiti predhodno preverjanje, ki ga izvaja Komisija, na primere pomoči z največjim vplivom na notranji trg, hkrati pa krepiti sodelovanje z državami članicami EU pri izvajanju pravil o državni pomoči;
- (c) racionalizirati pravila in zagotoviti hitreje sprejemanje odločitev.
- (8) Komisija je v sporočilu zlasti pozvala k skupnemu pristopu pri reviziji različnih smernic in okvirov, da bi se okreplil notranji trg, spodbujanju večje učinkovitosti javne porabe s pomočjo večjega prispevka državne pomoči k ciljem skupnega interesa, večjemu preverjanju spodbujevalnega učinka, omejitvi pomoči na najmanjšo potrebno ter izogibanju možnim negativnim učinkom pomoči na konkurenco in trgovino. Nadzorni organ se s tem strinja. Pogoji združljivosti, določeni v smernicah, temeljijo na teh skupnih načelih ocenjevanja ter se uporabljajo za priglašene sheme pomoči in individualno pomoč.

1. PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE POJMOV

1.1 PODROČJE UPORABE REGIONALNE POMOČI

- (9) Regionalna pomoč za jeklarski sektor ⁽⁸⁾ in sektor sintetičnih vlaken ⁽⁹⁾ ne velja za združljivo z notranjim trgovom.
- (10) Nadzorni organ bo načela iz teh smernic uporabljal za regionalno pomoč v vseh sektorjih gospodarskih dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe Sporazuma EGP ⁽¹⁰⁾, razen v prometnem sektorju ⁽¹¹⁾, za katerega veljajo posebna pravila iz posebnih pravnih instrumentov, ki bi lahko v celoti ali deloma odstopala od teh smernic. Nadzorni organ bo te smernice uporabljal pri predelavi in trženju kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode.
- (11) Te smernice se ne bodo uporabljale za državno pomoč, dodeljeno letališčem ⁽¹²⁾, ali v sektorju energije ⁽¹³⁾.
- (12) Regionalna pomoč za naložbe za širokopasovna omrežja se lahko šteje za združljivo z notranjim trgovom, če poleg splošnih pogojev iz teh smernic izpolnjuje tudi naslednje posebne pogoje: (i) pomoč se dodeli le za območja brez omrežja iste kategorije (osnovna širokopasovna infrastruktura ali infrastruktura dostopovnih omrežij naslednje generacije), v katerih se tudi v bližnji prihodnosti verjetno nobeno tako omrežje ne bo razvilo; (ii) subvencionirani omrežni operater ponuja aktiven in pasiven veleprodajni dostop po poštenih in nediskriminatornih pogojih z možnostjo učinkovitega in polnega razvezovanja; (iii) pomoč bi se morala dodeliti na podlagi konkurenčnega izbirnega postopka v skladu z odstavkom 74(c) in (d) smernic Nadzornega organa o širokopasovnem omrežju ⁽¹⁴⁾.
- (13) Regionalna pomoč za naložbe za raziskovalne infrastrukture ⁽¹⁵⁾ se lahko šteje za združljivo z notranjim trgovom, če je poleg izpolnjevanja splošnih pogojev iz teh smernic pogojena tudi s preglednim in nediskriminatornim dostopom do te infrastrukture.
- (14) Regionalne omejitve pri ohranjanju gospodarskih dejavnosti ali vlaganju vanje na manj razvitih območjih pogosto manj prizadenejo velika podjetja kot mala in srednja podjetja (MSP). Prvič, velika podjetja lažje dobijo kapital in posojila na svetovnih trgih in jih manj ovira bolj omejena ponudba finančnih storitev v določeni regiji z omejenimi možnostmi. Drugič, naložbe velikih podjetij lahko ustvarijo ekonomije obsega, ki zmanjšujejo začetne stroške, vezane na posamezno lokacijo, in v mnogih pogledih niso vezane na regijo, v kateri se izvede naložba.

⁽⁸⁾ Kakor je opredeljen v Prilogi II.

⁽⁹⁾ Kakor je opredeljen v Prilogi II(a).

⁽¹⁰⁾ Od izteka veljavnosti smernic Nadzornega organa o državni pomoči ladjedelništvu dne 31. decembra 2013 (UL L 31, 31.1.2013, str. 77 in Dopolnilo EGP št. 7, 31.1.2013, str. 1.) te smernice veljajo tudi za regionalno pomoč ladjedelništvu. Vse smernice Nadzornega organa so na voljo na: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽¹¹⁾ Prevoz pomeni prevoz potnikov v letalskem prometu, pomorskem prometu, cestnem prometu, železniškem prometu ter prometu po celinskih plovnih poteh ali storitve tovornega prometa za najem ali proti plačilu.

⁽¹²⁾ Glej smernice Nadzornega organa o pomoči letalskemu sektorju (UL L 124, 23.5.1996, str. 41–52), ki se sklicujejo na smernice Skupnosti o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe ES in člena 61 Sporazuma EGP o državnih pomočeh letalskemu sektorju (UL C 350, 10.12.1994, str. 5), ter smernice Nadzornega organa o financiranju letališč in zagoni državni pomoči letalskim družbam z odhodi z regionalnih letališč (UL L 62, 6.3.2008, str. 30 in Dopolnilo EGP št. 12, 6.3.2008, str. 3.), kakor so bile spremenjene ali nadomeščene.

⁽¹³⁾ Nadzorni organ bo ocenil združljivost državne pomoči sektorju energije na podlagi prihodnjih smernic za pomoč na področju energije ali varstva okolja, s katerimi se bodo spremenile trenutne smernice o državni pomoči na področju varstva okolja, pri čemer se bodo upoštevale konkretne omejitve območij, ki prejmejo pomoč.

⁽¹⁴⁾ Smernice o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, ki še niso objavljene. Vse smernice Nadzornega organa so na voljo na: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽¹⁵⁾ Kot je opredeljena v Uredbi Sveta (ES) št. 723/2009 z dne 25. junija 2009 o pravnem okviru Skupnosti za Konzorcij evropske raziskovalne infrastrukture (ERIC) (UL L 206, 8.8.2009, str. 1), ki se uporablja v EGP na podlagi Protokola 31 k Sporazumu EGP, v skladu s smernicami Nadzornega organa o državni pomoči za raziskave in razvoj ter inovacije (UL L 305, 19.11.2009, str. 1 in Dopolnilo EGP št. 60, 19.11.2009, str. 1).

Tretjič, velika podjetja, ki izvajajo naložbe, imajo v odnosu do javnih organov običajno precejšnjo pogajalsko moč, kar lahko povzroči dodelitev pomoči, ne da bi ta bila potrebna ali ustrezno utemeljena. Poleg tega so velika podjetja bolj verjetno pomembni akterji na zadevnem trgu, zato lahko naložba, za katero se dodeli pomoč, izkrivlja konkurenco in trgovino na notranjem trgu.

- (15) Ker je za regionalno pomoč velikim podjetjem pri njihovih naložbah malo verjetno, da bo imela spodbujevalni učinek, ta v skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP ne more veljati za združljivo z notranjim trgom, razen če se dodeli za začetne naložbe, ki ustvarijo nove gospodarske dejavnosti na teh območjih ⁽¹⁶⁾, ali za diverzifikacijo obstoječih poslovnih enot, pri čemer se te preusmerijo v nove izdelke ali nove inovativne postopke.
- (16) Regionalna pomoč, namenjena zmanjšanju tekočih izdatkov podjetja, pomeni pomoč za tekoče poslovanje in ne bo veljala za združljivo z notranjim trgom, razen če se dodeli za odpravo posebnih ali trajnih omejitev, s katerimi se srečujejo podjetja v regijah z omejenimi možnostmi. Pomoč za tekoče poslovanje se lahko šteje za združljivo, če je njen namen zmanjšati nekatere posebne težave, s katerimi se MSP srečujejo na območjih s posebej omejenimi možnostmi, ki spadajo na področje uporabe člena 61(3)(a) Sporazuma EGP, oziroma preprečiti ali zmanjšati upad števila prebivalcev na zelo redko poseljenih območjih.
- (17) Pomoč za tekoče poslovanje, dodeljena podjetjem, katerih glavna dejavnost spada na področje K „Finančne in zavarovalniške dejavnosti“ statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE ⁽¹⁷⁾ Rev. 2 ⁽¹⁸⁾, ali podjetjem, ki izvajajo dejavnosti znotraj skupine in katerih glavna dejavnost spada v razred 70.10 „Dejavnost uprav podjetij“ ali 70.22 „Drugo podjetniško in poslovno svetovanje“ NACE Rev. 2, ne bo veljala za združljivo z notranjim trgom.
- (18) Regionalne pomoči prav tako ni mogoče dodeliti podjetjem v težavah, kot so za potrebe teh smernic opredeljena v smernicah Nadzornega organa o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽¹⁹⁾, kakor so bile spremenjene ali nadomeščene.
- (19) Pri oceni regionalne pomoči, dodeljene podjetju, ki je predmet nepravilne naloge za izterjavo, izdanega po pretekli odločbi Nadzornega organa, s katero je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom, bo Nadzorni organ upošteval znesek pomoči, ki ga je še treba izterjati ⁽²⁰⁾.

1.2 OPREDELITEV POJMOV

- (20) V teh smernicah se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
- (a) „območja „a““ pomeni območja, določena na karti regionalne pomoči ob uporabi določb člena 61(3)(a) Sporazuma EGP; „območja „c““ pomeni območja, določena na karti regionalne pomoči ob uporabi določb člena 61(3)(c) Sporazuma EGP;
- (b) „*ad hoc* pomoč“ pomeni pomoč, ki ni dodeljena na podlagi sheme pomoči;
- (c) „prilagojeni znesek pomoči“ pomeni najvišji dovoljeni znesek pomoči za velik naložbeni projekt, ki se izračuna po naslednji enačbi:

$$\text{najvišji znesek pomoči} = R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C),$$

pri čemer je: R največja intenzivnost pomoči, ki se uporablja na zadevnem območju, razen povečane intenzivnosti pomoči za MSP. B so upravičeni stroški med 50 milijoni EUR in 100 milijoni EUR. C so upravičeni stroški nad 100 milijoni EUR;

⁽¹⁶⁾ Glej odstavek (20)(i).

⁽¹⁷⁾ NACE je kratica za francoski izraz „Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes“ (statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti), ki označuje različne statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v EU.

⁽¹⁸⁾ Uredba (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 in o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3037/90 kakor tudi nekaterih uredb ES o posebnih statističnih področjih (UL L 393, 30.12.2006, str. 1).

⁽¹⁹⁾ UL L 107, 28.4.2005, str. 28, kot so bile podaljšane z UL L 48, 25.2.2010, str. 27 in Odločbo Nadzornega organa št. 438/12/COL z dne 28. novembra 2012 o šestinosemdeseti spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči (UL L 190, 11.7.2013, str. 91 in Dopolnilo EGP št. 40, 11.7.2013, str. 15). Kot je razloženo v odstavku 19 navedenih smernic, se glede na to, da je ogrožen obstoj podjetja v težavah, to podjetje ne more šteti kot ustrezn instrument za pospeševanje drugih ciljev javne politike, dokler ni zagotovljena njegova sposobnost preživetja.

⁽²⁰⁾ V zvezi s tem glej združeni zadevi T-244/93 in T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH proti Komisiji Recueil 1995, str. II-02265.

- (d) „datum dodelitve pomoči“ pomeni datum, ko je država Efte sprejela pravno zavezujočo zavezo o dodelitvi pomoči, na katero se je mogoče sklicevati pred nacionalnimi sodišči;
- (e) „upravičeni stroški“ v zvezi s pomočjo za naložbe pomeni opredmetena in neopredmetena sredstva, povezana s stroški začetne naložbe ali stroški plač;
- (f) „bruto ekvivalent nepovratnih sredstev“ pomeni diskontirano vrednost pomoči, izraženo kot odstotek diskontirane vrednosti upravičenih stroškov, kot se izračuna v času dodelitve pomoči na podlagi referenčne mere, ki se uporablja v času dodelitve;
- (g) „individualna pomoč“ pomeni pomoč, dodeljeno na osnovi sheme ali na *ad hoc* osnovi;
- (h) „začetna naložba“ pomeni:
- (i) naložbo v opredmetena in neopredmetena sredstva, povezana z:
- ustanovitvijo nove poslovne enote,
 - razširitvijo zmogljivosti obstoječe poslovne enote,
 - diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote na izdelke, ki jih ta prej ni proizvajala, ali
 - temeljito spremembo splošnega proizvodnega postopka v obstoječi poslovni enoti ali
- (ii) pridobitvijo sredstev, ki so neposredno povezana s poslovno enoto, če se je ta zaprla ali bi se zaprla, če ne bi bila kupljena, in jo kupi vlagatelj, ki ni povezan s prodajalcem. Sama pridobitev delnic podjetja se ne šteje za začetno naložbo;
- (i) „začetna naložba za potrebe nove gospodarske dejavnosti“ pomeni:
- (i) naložbo v opredmetena in neopredmetena sredstva, povezana z:
- ustanovitvijo nove poslovne enote ali
 - diverzifikacijo dejavnosti poslovne enote pod pogojem, da nova dejavnost ni enaka ali podobna dejavnosti, ki se je prej izvajala v poslovni enoti, ali
- (ii) pridobitvijo sredstev, ki pripadajo poslovni enoti, ki se je zaprla ali bi se zaprla, če ne bi bila kupljena, in ki jo kupi vlagatelj, ki ni povezan s prodajalcem, pod pogojem, da nova dejavnost, ki naj bi se izvajala s pridobljenimi sredstvi, ni enaka ali podobna dejavnosti, ki se je v poslovni enoti izvajala pred pridobitvijo;
- (j) „neopredmetena sredstva“ pomeni sredstva, pridobljena s prenosom tehnologije, kot so patentne pravice, licence, znanje ali nepatentirano tehnično znanje;
- (k) „ustvarjanje delovnih mest“ pomeni neto povečanje števila zaposlenih v zadevni poslovni enoti v primerjavi s povprečjem predhodnih 12 mesecev, po odštetju vsakega delovnega mesta, izgubljenega v navedenem obdobju, od dejanskega števila delovnih mest, ustvarjenih v istem obdobju;
- (l) „velik naložbeni projekt“ pomeni začetno naložbo z upravičenimi stroški, ki presegajo 50 milijonov EUR, izračunano na podlagi cen in menjalnih tečajev na datum dodelitve pomoči;
- (m) „največja intenzivnost pomoči“ pomeni intenzivnosti pomoči v bruto ekvivalentu nepovratnih sredstev za velika podjetja, kot so določene v pododdelku 5.4 teh smernic in navedene na ustrezni karti regionalne pomoči;
- (n) „prag za priglasitev“ pomeni zneske pomoči, ki presegajo pragove iz spodnje tabele:

Intenzivnost pomoči	Prag za priglasitev
10 %	7,5 milijona EUR
15 %	11,25 milijona EUR

Intenzivnost pomoči	Prag za priglasitev
25 %	18,75 milijona EUR
35 %	26,25 milijona EUR
50 %	37,5 milijona EUR

- (o) „število zaposlenih“ pomeni število delovnih enot na leto, to je število delavcev, zaposlenih v enem letu za poln delovni čas, pri čemer se zaposleni s skrajšanim delovnim časom ali sezonski delavci štejejo kot del delovnih enot na leto;
- (p) „pomoč za tekoče poslovanje“ pomeni pomoč, namenjeno zmanjšanju tekočih izdatkov podjetja, ki ni povezano z začetno naložbo. To vključuje kategorije stroškov, kot so stroški za osebje, materiale, najete storitve, komunikacije, energijo, vzdrževanje, najemnine, administracijo itd., ne zajema pa stroškov amortizacije in stroškov financiranja, če so ti vključeni v upravičene stroške ob dodelitvi regionalne pomoči za naložbe;
- (q) „karta regionalne pomoči“ pomeni seznam območij, ki jih določi država Efte v skladu s pogoji iz teh smernic in odobri Nadzorni organ;
- (r) „enaka ali podobna dejavnost“ pomeni dejavnost, ki spada v isti razred (štirimestna numerična koda) statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2;
- (s) „enoten naložbeni projekt“ pomeni vsako začetno naložbo, ki jo začne isti upravičenec (na ravni skupine) v obdobju treh let od datuma začetka del v okviru druge naložbe, ki je prejela pomoč, v isti statistični regiji ⁽²¹⁾ na ravni 3;
- (t) „MSP“ pomeni podjetja, ki izpolnjujejo pogoje iz smernic Nadzornega organa z dne 19. aprila 2006 o pomoči mikro, malim in srednjim podjetjem ⁽²²⁾;
- (u) „začetek del“ pomeni začetek gradbenih del v okviru naložbe ali prvo trdno zavezo za naročilo opreme ali drugo zavezo, zaradi katere naložbe ni več mogoče preklicati. Nakup zemljišč in pripravljala dela, kot sta pridobivanje dovoljenj in opravljanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek, ko se pridobijo sredstva, ki so neposredno povezana s prevzeto poslovno enoto;
- (v) „redko poseljena območja“ pomeni območja, ki jih je kot taka določila zadevna država Efte v skladu s prvim in drugim stavkom odstavka (149) teh smernic;
- (w) „opredmetena sredstva“ pomeni sredstva, kot so zemljišča, stavbe ter obrati, stroji in oprema;
- (x) „zelo redko poseljena območja“ pomeni statistične regije na ravni 2 za Norveško in ravni 3 za Islandijo z manj kot 8 prebivalci na km² (na podlagi podatkov Eurostata o gostoti prebivalstva za leto 2010) ali dele takih statističnih regij, ki jih je določila zadevna država Efte v skladu s tretjim stavkom odstavka 149 teh smernic;
- (y) „stroški plač“ pomeni celoten znesek, ki ga mora upravičenec do pomoči dejansko plačati v zvezi z zadevno zaposlitvijo in vključuje bruto plačo pred obdavčitvijo, obvezne prispevke, kot so prispevki za socialno varnost, ter stroške otroškega in starševskega varstva v določenem obdobju.

⁽²¹⁾ V teh smernicah se namesto kratice „NUTS“ iz Smernic Komisije uporablja izraz „statistična regija“. Kratica NUTS se nanaša na izraz „nomenklatura statističnih teritorialnih enot“ v skladu z Uredbo (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (nuts) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1). Navedena uredba ni vključena v Sporazum EGP. Vendar so se, da bi dosegli enotne opredelitve ob vse večji potrebi po statističnih informacijah na regionalni ravni, Statistični urad Evropske unije (Eurostat), nacionalni inštituti držav kandidat in Efte dogovorili, da bodo statistične regije določene podobno kot pri klasifikaciji NUTS.

⁽²²⁾ Na voljo na <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

2. REGIONALNA POMOČ, KI JO JE TREBA PRIGLASITI

- (21) Načeloma morajo države Efte priglasiti regionalno pomoč v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, z izjemo ukrepov, ki izpolnjujejo pogoje iz uredbe o skupinskih izjemah, ki je vključena v Sporazum EGP prek Priloge XV.
- (22) Nadzorni organ bo te smernice uporabljal za priglašene sheme regionalne pomoči in individualno pomoč.
- (23) Za individualno pomoč, dodeljeno v okviru priglašene sheme, še naprej velja obveznost priglasitve v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, če pomoč iz vseh virov presega prag za priglasitev⁽²³⁾ ali če je dodeljena upravičencu, ki je ukinil enako ali podobno dejavnost v EGP dve leti pred datumom, ko je zaprosil za pomoč, ali ima v trenutku zahtevka za pomoč namen ukiniti tako dejavnost v dveh letih po dokončanju naložbe, ki naj bi se subvencionirala.
- (24) Za pomoč za naložbe, dodeljeno velikemu podjetju za potrebe diverzifikacije obstoječe poslovne enote na območju „c“, s katero se ta preusmeri v nove izdelke, še naprej velja obveznost priglasitve v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču.

3. OCENA ZDRUŽLJIVOSTI REGIONALNE POMOČI

3.1 SKUPNA NAČELA OCENJEVANJA

- (25) Za oceno, ali se priglašeni ukrep pomoči lahko šteje za združljivega z notranjim trgom, Nadzorni organ na splošno analizira, ali zasnova ukrepa pomoči zagotavlja, da pozitiven učinek pomoči pri doseganju cilja skupnega interesa presega morebitne negativne učinke na trgovino in konkurenco.
- (26) V sporočilu Komisije o posodobitvi področja državnih pomoči z dne 8. maja 2012, navedenem v uvodnem delu teh smernic, se je pozvalo k določitvi in opredelitvi skupnih načel, ki bi se uporabljala za oceno združljivosti vseh ukrepov pomoči, ki jih izvede Komisija. Enaka skupna načela se uporabljajo za oceno združljivosti, ki jo izvede Nadzorni organ. V ta namen bo Nadzorni organ štel, da je ukrep pomoči združljiv s Sporazumom EGP le, če izpolnjuje vsa naslednja merila:
- (a) prispevek k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa: ukrep državne pomoči mora biti usmerjen v cilj skupnega interesa v skladu s členom 61(3) Sporazuma EGP (oddelek 3.2);
- (b) potreba po posredovanju države: ukrep državne pomoči mora biti usmerjen v primere, ko pomoč lahko prispeva k pomembnim izboljšavam, ki jih trg sam ne more doseči, na primer z odpravo tržne pomanjkljivosti ali obravnavanjem pomislekov glede enakosti ali kohezije (oddelek 3.3);
- (c) ustreznost ukrepa pomoči: predlagani ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument politike, ki obravnava cilj skupnega interesa (oddelek 3.4);
- (d) spodbujevalni učinek: pomoč mora spremeniti ravnanje zadevnih podjetij tako, da se začnejo ukvarjati z dodatno dejavnostjo, ki je ne bi izvajala brez pomoči oziroma bi jo izvajala na omejen ali drugačen način oziroma na drugi lokaciji (oddelek 3.5);
- (e) sorazmernost pomoči (pomoč, omejena na najmanjšo potrebno): znesek pomoči mora biti omejen na najmanjši znesek, potreben za spodbuditev dodatne naložbe ali dejavnosti na zadevnem območju (oddelek 3.6);
- (f) izogibanje neprimernim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino med državami EGP: negativni učinki pomoči morajo biti dovolj omejeni, tako da je splošen rezultat ukrepa pozitiven (oddelek 3.7);
- (g) preglednost pomoči: države EGP, Nadzorni organ, gospodarski subjekti in javnost morajo imeti preprost dostop do vseh ustreznih aktov in zadevnih informacij o pomoči, ki se dodeli v skladu z njimi (oddelek 3.8).

⁽²³⁾ Glej odstavek (20)(n).

- (27) Za splošne rezultate nekaterih kategorij shem se lahko dodatno zahteva naknadno vrednotenje, kot je opisano v oddelku 4 teh smernic. V teh primerih lahko Nadzorni organ omeji trajanje teh shem (običajno na štiri leta ali manj) z možnostjo naknadne ponovne priglasitve njihovega podaljšanja.
- (28) Pomoč se ne more šteti za združljivo z notranjim trgom, če ukrep državne pomoči ali z njim povezani pogoji (vključno z metodo njegovega financiranja, kadar je ta metoda sestavni del ukrepa državne pomoči) pomenijo kršitev prava EGP ⁽²⁴⁾.
- (29) Pri ocenjevanju združljivosti individualne pomoči z notranjim trgom bo Nadzorni organ upošteval vse postopke v zvezi s kršitvijo člena 53 ali 54 Sporazuma EGP, ki lahko zadevajo upravičenca do pomoči in so lahko pomembni za njegovo oceno v skladu s členom 61(3) Sporazuma EGP ⁽²⁵⁾.

3.2 PRISPEVEK K SKUPNEMU CILJU

- (30) Primarni cilj regionalne pomoči je zmanjšati razvojne razlike med različnimi regijami v EGP. Prek cilja spodbujanja enakosti ali kohezije regionalna pomoč lahko prispeva k doseganju strategije Evropa 2020 s prispevkom k vključujoči in trajnostni rasti.

3.2.1 Sheme pomoči za naložbe

- (31) Sheme regionalne pomoči bi morale biti sestavni del regionalne razvojne strategije z jasno določenimi cilji ter bi morale biti skladne s temi cilji in prispevati k njihovemu doseganju.
- (32) Na območjih „c“ se lahko sheme vzpostavijo v podporo začetnim naložbam MSP in začetnim naložbam velikih podjetij za potrebe nove dejavnosti.
- (33) Ob dodelitvi pomoči za individualne naložbene projekte na podlagi sheme mora organ, ki dodeljuje pomoč, potrditi, da bo izbrani projekt prispeval k cilju sheme in s tem k razvojni strategiji zadevnega območja. V ta namen se države Efte lahko zanašajo na informacije, ki jih prosilec za pomoč navede v obrazcu iz priloge k tem smernicam, v katerem morajo biti opisani pozitivni učinki naložbe na zadevno območje ⁽²⁶⁾.
- (34) Za zagotovitev, da naložba resnično in trajno prispeva k razvoju zadevnega območja, mora biti naložba na zadevnem območju ohranjena najmanj pet let (oziroma tri leta za MSP) po zaključku naložbe ⁽²⁷⁾.
- (35) Če je pomoč izračunana na podlagi stroškov plač, morajo biti delovna mesta zasedena v treh letih po zaključku del. Vsako delovno mesto, ustvarjeno z naložbo, mora biti na zadevnem območju ohranjeno pet let od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno. Za naložbe vseh MSP lahko države Efte to petletno obdobje za ohranjanje naložbe ali ustvarjenih delovnih mest skrajšajo na najmanj tri leta.
- (36) Za zagotovitev, da je naložba uspešna, mora država Efte poskrbeti, da upravičenec zagotovi finančni prispevek v višini vsaj 25 % upravičenih stroškov, in sicer iz lastnih sredstev ali z zunanjim financiranjem, v obliki, ki ne zajema nobene javne finančne podpore ⁽²⁸⁾.
- (37) Da ukrepi državne pomoči ne bi povzročili okoljske škode, morajo države Efte zagotoviti tudi skladnost z okoljsko zakonodajo EGP, vključno zlasti s potrebo po izvajanju presoje vplivov na okolje, če to zahteva zakonodaja, in zagotoviti vsa ustrezna dovoljenja.

⁽²⁴⁾ Glej na primer zadevo C-156/98, Nemčija proti Komisiji, Recueil 2000, str. I-6857, točka 78 in zadevo C-333/07, Régie Networks proti Rhone Alpes Bourgogne, ZOdl. 2008, str. I-10807, točke 94-116.

⁽²⁵⁾ Glej zadevo C-225/91, Matra proti Komisiji, Recueil 1993, str. I-3203, točka 42.

⁽²⁶⁾ Glej Prilogo V k tem smernicam.

⁽²⁷⁾ Obveznost, da se mora naložba na zadevnem območju ohraniti vsaj 5 let (3 leta za MSP), ne bi smela preprečiti nadomestitve obratov ali opreme, ki v tem obdobju zastarijo ali se pokvari, če se gospodarska dejavnost na zadevnem območju ohrani najmanj za navedeno najkrajše obdobje. Vendar se regionalna pomoč ne more dodeliti za nadomestitev teh obratov ali opreme.

⁽²⁸⁾ To na primer ne velja za subvencionirana posojila, javno posojilo za lastniški kapital ali javno udeležbo, ki ne ustreza načelu vlagatelja v tržnem gospodarstvu, državna jamstva, ki vsebujejo elemente pomoči, kot tudi javno pomoč, dodeljeno v okviru pravila de minimis.

3.2.2 Priglašena individualna pomoč za naložbe

- (38) Za dokazovanje regionalnega prispevka individualne pomoči za naložbe, priglašene Nadzornemu organu, lahko države Efte uporabijo različne kazalnike, kot so kazalniki, navedeni v nadaljevanju, ki so lahko neposredni (na primer neposredno ustvarjena nova delovna mesta) in posredni (na primer inovacije na lokalni ravni):
- (a) število delovnih mest, ki jih naložba neposredno ustvari, je pomemben kazalnik prispevka k regionalnemu razvoju. Upoštevati je treba tudi kakovost ustvarjenih delovnih mest in zahtevano stopnjo znanja;
 - (b) še več novih delovnih mest se lahko ustvari v okviru lokalne mreže (pod)dobaviteljev, kar omogoča boljšo vključitev naložb v zadevno regijo in zagotavlja širše učinke prelivanja. Zato bo treba upoštevati tudi število posredno ustvarjenih delovnih mest;
 - (c) zavezanost upravičenca, da se vključi v razširjene dejavnosti usposabljanja za izboljšanje (splošnih in posebnih) spretnosti in znanj njegove delovne sile, se bo upoštevala kot dejavnik, ki prispeva k regionalnemu razvoju. Poudarek bo tudi na zagotavljanju pripravništev ali vajeništev, zlasti za mlade, ter na usposabljanju, ki izboljšuje znanje in zaposljivost delavcev zunaj podjetja. Splošno ali posebno usposabljanje, za katero je odobrena pomoč za usposabljanje, se ne bo štelo kot pozitiven učinek regionalne pomoči, da se prepreči dvojno štetje;
 - (d) zunanja ekonomija obsega ali druge koristi z vidika regionalnega razvoja so lahko posledica bližine (učinek grozdov). Povezovanje podjetij iz iste industrije v grozde posameznim obratom omogoča večjo specializacijo, kar povzroča večjo učinkovitost. Vendar je pomembnost tega kazalnika pri določanju prispevka k regionalnemu razvoju odvisna od stopnje razvoja grozda;
 - (e) naložbe vključujejo tehnično znanje in so lahko vir pomembnega prenosa tehnologije (prelivanje znanja). Pri naložbah v okviru tehnološko intenzivnih industrij je večja verjetnost, da bodo vključevale prenos tehnologije v regijo prejemnico. V zvezi s tem sta pomembna tudi stopnja in specifičnost razširjanja znanja;
 - (f) upošteva se lahko tudi prispevek projektov k sposobnosti regije, da prek inovacij na lokalni ravni ustvarja novo tehnologijo. V zvezi s tem je lahko sodelovanje novih proizvodnih obratov z lokalnimi visokošolskimi institucijami pozitivno;
 - (g) trajanje naložbe in morebitne nadaljnje naložbe v prihodnosti so znak trajne vključenosti podjetja v zadevno regijo.
- (39) Države Efte se lahko sklicujejo tudi na poslovni načrt upravičenca do pomoči, ki bi lahko zagotovil informacije o številu pričakovanih ustvarjenih delovnih mest, pričakovanih izplačanih plačah (povečanje finančnega premoženja gospodinjstev kot učinek prelivanja), obsegu nabave od lokalnih proizvajalcev ter prometu, ki ga je ustvarila naložba in je morda prek dodatnih davčnih prihodkov koristil območju.
- (40) Za *ad hoc* pomoč ⁽²⁹⁾ mora država Efte poleg zahtev iz odstavkov 33 do 37 dokazati, da je projekt usklajen z razvojno strategijo zadevnega območja in prispeva k njej.

3.2.3 Sheme pomoči za tekoče poslovanje

- (41) Sheme pomoči za tekoče poslovanje bodo spodbujale razvoj območij z omejenimi možnostmi, če se izzivi, s katerimi se srečujejo ta območja, jasno opredelijo vnaprej. Te ovire pri privabljanju in ohranjanju gospodarske dejavnosti so lahko tako resne ali trajne, da sama pomoč za naložbe ne zadostuje za razvoj teh območij.
- (42) Kar zadeva pomoč za zmanjšanje nekaterih posebnih težav, s katerimi se srečujejo MSP na območjih „a“, morajo zadevne države Efte dokazati obstoj in obseg teh posebnih težav ter, da je shema pomoči za tekoče poslovanje potrebna, ker teh posebnih težav ni mogoče odpraviti s pomočjo za naložbe.

⁽²⁹⁾ Za *ad hoc* pomoč veljajo enake zahteve kot za individualno pomoč, ki se dodeli na podlagi sheme, razen če je navedeno drugače.

- (43) Kar zadeva pomoč za tekoče poslovanje za preprečevanje ali zmanjšanje upada števila prebivalstva na zelo redko poseljenih območjih, mora zadevna država Efte dokazati, da odsotnost pomoči za tekoče poslovanje pomeni tveganje upada števila prebivalstva na zadevnem območju.

3.3 POTREBA PO POSREDOVANJU DRŽAVE

- (44) Da bi se ocenilo, ali je državna pomoč potrebna za doseganje cilja skupnega interesa, je najprej treba opredeliti težavo, ki jo je treba obravnavati. Državna pomoč mora biti usmerjena v primere, ko pomoč lahko prispeva k pomembnim izboljšavam, ki jih trg sam ne more doseči. To še zlasti velja, kadar so na voljo omejena javna sredstva.
- (45) Ukrepi državne pomoči lahko pod nekaterimi pogoji dejansko odpravijo tržne pomanjkljivosti ter tako prispevajo k učinkovitemu delovanju trgov in izboljšanju konkurenčnosti. Poleg tega se lahko državna pomoč v primerih, ko trgi zagotavljajo učinkovite rezultate, vendar se ti štejejo za nezadostne z vidika enakosti ali kohezije, uporabi za zagotovitev bolj zaželenih, pravičnih tržnih rezultatov.
- (46) Kar zadeva pomoč, dodeljeno za razvoj območij, vključenih v karto regionalne pomoči v skladu s pravili iz oddelka 5 teh smernic, Nadzorni organ meni, da trg brez posredovanja države ne izpolnjuje pričakovanih ciljev kohezije iz Sporazuma EGP. Zato bi se morala pomoč, dodeljena na teh območjih, šteti za združljivo z notranjim trgovom v skladu s členom 61(3)(a) in (c) Sporazuma EGP.

3.4 USTREZNOST REGIONALNE POMOČI

- (47) Priglašeni ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument politike, ki obravnava zadevni cilj politike. Ukrep pomoči se ne šteje za združljivega, če je enak pozitiven prispevek k regionalnemu razvoju mogoče doseči z drugimi, manj izkrivljajočimi instrumenti politike, ali drugimi, manj izkrivljajočimi vrstami instrumentov pomoči.

3.4.1 Ustreznost glede na druge instrumente politike

3.4.1.1 Sheme pomoči za naložbe

- (48) Regionalna pomoč za naložbe ni edini instrument politike, ki je na voljo državam Efte za podpiranje naložb in ustvarjanje delovnih mest v regijah z omejenimi možnostmi. Države Efte lahko uporabijo druge ukrepe, kot je razvoj infrastrukture, izboljšanje kakovosti izobraževanja in usposabljanja ali izboljšave poslovnega okolja.
- (49) Države Efte morajo navesti, zakaj je regionalna pomoč ustrezen instrument za doseganje skupnega cilja enakosti ali kohezije, če shemo uvajajo zunaj operativnega programa, ki se financira iz sredstev kohezijske politike.
- (50) Nadzorni organ bo zlasti upošteval morebitne ocene učinkov predlagane sheme pomoči, ki jih lahko da na voljo država Efte. Prav tako se lahko upoštevajo rezultati naknadnih vrednotenj, opisanih v oddelku 4, da se oceni ustreznost predlagane sheme.

3.4.1.2 Individualna pomoč za naložbe

- (51) Za *ad hoc* pomoč mora država Efte dokazati, da takšna pomoč bolje prispeva k razvoju zadevnega območja kot pomoč v okviru sheme ali ukrepi druge vrste.

3.4.1.3 Sheme pomoči za tekoče poslovanje

- (52) Država Efte mora dokazati, da je pomoč ustrezna za doseganje cilja sheme glede na težave, ki naj bi jih odpravljala. Kot dokaz o ustreznosti pomoči lahko država Efte vnaprej izračuna znesek pomoči kot fiksni znesek za kritje pričakovanih dodatnih stroškov v določenem obdobju ter tako spodbudi podjetja, da omejijo stroške in sčasoma razvijejo poslovanje na bolj učinkovit način ⁽³⁰⁾.

⁽³⁰⁾ Kadar pa so zneski prihodnjih stroškov in prihodkov še zelo negotovi ter so v zvezi s tem na voljo nasprotujoče si informacije, bi lahko javnemu organu ustrezalo, da bi sprejel tudi takšne modele nadomestila, ki nadomestila ne določajo v celoti vnaprej, ampak bi se to deloma določilo vnaprej in deloma naknadno (na primer uporaba mehanizma za vračilo sredstev, da se omogoči delitev nepredvidenih dobičkov).

3.4.2 Ustreznost glede na različne instrumente pomoči

- (53) Regionalna pomoč se lahko dodeli v različnih oblikah. Vendar morajo države Efte zagotoviti, da se pomoč dodeli v obliki, ki bo verjetno povzročila najmanjše izkrivljanje trgovine in konkurence. Če je pomoč dodeljena v oblikah, ki zagotavljajo neposredno denarno korist (na primer neposredna nepovratna sredstva, davčne oprostitve ali znižanja davkov, prispevki za socialno varnost ali drugi obvezni prispevki ali dobava zemljišča, blaga ali storitev po ugodnih cenah itd.), mora država Efte dokazati, zakaj niso ustrezne druge, po možnosti manj izkrivljalne oblike pomoči, kot so vračljiva predplačila ali oblike pomoči, ki temeljijo na dolžniških ali kapitalskih instrumentih (na primer posojila z nizko obrestno mero ali popust na obresti, državna jamstva, nakup lastniških deležev ali drugačen način zagotavljanja kapitala pod ugodnimi pogoji).
- (54) Pri shemah pomoči za izvajanje ciljev in prednostnih nalog operativnih programov se za ustrezen instrument šteje instrument financiranja, izbran v zadevnem programu.
- (55) Rezultati naknadnih vrednotenj, opisanih v oddelku 4, se lahko upoštevajo, da se oceni ustreznost predlaganega instrumenta pomoči.

3.5 SPODBUJEVALNI UČINEK

- (56) Regionalna pomoč se lahko šteje za združljivo z notranjim trgovino, če ima spodbujevalni učinek. Spodbujevalni učinek nastopi, ko se zaradi pomoči spremeni ravnanje podjetja tako, da se to začne ukvarjati z dodatno dejavnostjo, ki prispeva k razvoju območja, pri čemer se s to dejavnostjo brez pomoči ne bi začelo ukvarjati oziroma bi jo opravljalo na omejen ali drugačen način ali na drugi lokaciji. Pomoč ne sme subvencionirati stroškov dejavnosti, ki bi jih podjetje imelo v vsakem primeru, in ne sme biti nadomestilo za običajno poslovno tveganje gospodarske dejavnosti.
- (57) Obstoj spodbujevalnega učinka se lahko dokazuje v okviru dveh scenarijev:
- (a) pomoč spodbuja sprejetje pozitivne odločitve o naložbah, ker se lahko naložba, ki sicer za upravičenca ne bi bila dovolj donosna, izvede na zadevnem območju ⁽³¹⁾ (*scenarij 1*, odločitev o naložbi), ali
- (b) pomoč spodbuja izbor lokacije načrtovane naložbe na zadevnem območju in ne drugje, ker izravna neto pomanjkljivosti in stroške, povezane z lokacijo na zadevnem območju (*scenarij 2*, odločitev o lokaciji).
- (58) Če pomoč ne spremeni ravnanja upravičenca s spodbujanjem (dodatnih) naložb na zadevnem območju, je mogoče sklepati, da bi bila ista naložba v regiji izvedena tudi brez pomoči. Takšna pomoč nima spodbujevalnega učinka za doseganje regionalnega cilja in je ni mogoče odobriti kot združljive z notranjim trgovino.
- (59) Vendar se za regionalno pomoč, dodeljeno prek skladov kohezijske politike, v regijah „a“ za naložbe, ki so potrebne za doseganje standardov, določenih z zakonodajo EGP, lahko šteje, da ima spodbujevalni učinek, če ob odsotnosti pomoči naložba na zadevnem območju ne bi bila dovolj donosna za upravičenca, kar bi povzročilo zaprtje obstoječe poslovne enote na tem območju.

3.5.1 Sheme pomoči za naložbe

- (60) Dela v zvezi z individualno naložbo se lahko začnejo šele po vložitvi obrazca zahtevka za pomoč.
- (61) Če se dela začnejo pred vložitvijo obrazca zahtevka za pomoč, se pomoč, dodeljena v zvezi z zadevno individualno naložbo, ne bo štela za združljivo z notranjim trgovino.
- (62) Države Efte morajo uvesti standardni obrazec zahtevka za pomoč, ki je priložen tem smernicam ⁽³²⁾. Na obrazcu morajo MSP in velika podjetja hipotetično pojasniti, kaj bi se zgodilo brez pomoči, in sicer tako, da navedejo, kateri od scenarijev iz odstavka 57 bi se uporabljal.

⁽³¹⁾ Takšne naložbe lahko ustvarijo razmere, v katerih so mogoče nadaljnje naložbe, ki so uspešne brez dodatne pomoči.

⁽³²⁾ Glej Prilogo III.

- (63) Velika podjetja morajo poleg tega predložiti dokazila v podporo hipotetičnemu scenariju, opisanem na obrazcu zahtevka. Za MSP ta zahteva ne velja.
- (64) Organ, ki dodeljuje pomoč, mora preveriti verodostojnost hipotetičnega scenarija in potrditi, da ima regionalna pomoč zahtevani spodbujevalni učinek, ki ustreza enemu od scenarijev iz odstavka 57. Hipotetični scenarij je verodostojen, če je resničen in se nanaša na dejavnike odločanja, ki prevladujejo v času odločitve upravičenca glede naložbe.

3.5.2 Priglašena individualna pomoč za naložbe

- (65) Poleg zahtev iz odstavkov 60 do 64 mora država Efte za priglašeno individualno pomoč⁽³³⁾ zagotoviti jasne dokaze, da ta dejansko vpliva na izbiro naložbe ali lokacije⁽³⁴⁾. Navesti mora, kateri scenarij iz odstavka 57 se uporablja. Država Efte mora za celovito oceno poleg informacij v zvezi s projektom, ki prejme pomoč, predložiti tudi celovit opis hipotetičnega scenarija, po katerem upravičencu noben javni organ v EGP ne bi dodelil pomoči.
- (66) Pri *scenariju 1* bi država Efte lahko dokazala obstoj spodbujevalnega učinka pomoči s predložitvijo dokumentov podjetja, ki kažejo, da naložba brez pomoči ne bi bila dovolj donosna.
- (67) Pri *scenariju 2* bi država Efte lahko dokazala spodbujevalni učinek pomoči s predložitvijo dokumentov podjetja, ki kažejo, da je bila izvedena primerjava stroškov in koristi lokacije na zadevnem območju ter lokacije na drugih območjih. Nadzorni organ preveri, ali take primerjave temeljijo na realni osnovi.
- (68) Države Efte so zlasti pozvane, naj se opirajo na uradne dokumente uprav podjetij, ocene tveganja (vključno z oceno tveganja, povezanega z določeno lokacijo), finančna poročila, notranje poslovne načrte, mnenja strokovnjakov in druge študije, povezane z naložbenim projektom, ki se ocenjuje. Dokumenti, ki vsebujejo informacije o napovedih glede povpraševanja in stroškov ter o finančnih napovedih, dokumenti, ki so predloženi odboru za naložbe in podrobno opisujejo različne naložbene scenarije, ali dokumenti, ki so predloženi finančnim institucijam, lahko državam Efte pomagajo pri dokazovanju spodbujevalnega učinka.
- (69) V zvezi s tem in zlasti pri *scenariju 1* se lahko raven donosnosti vrednoti z uporabo metodologij, ki so ustaljene v zadevni industriji in lahko vključujejo metode za vrednotenje neto sedanje vrednosti projekta⁽³⁵⁾, notranje stopnje donosa⁽³⁶⁾ ali povprečnega donosa naložbenega kapitala. Donosnost projekta je treba primerjati z običajnimi stopnjami donosa podjetja pri drugih podobnih naloženih projektih. Če te stopnje niso na voljo, se donosnost projekta primerja s stroški kapitala celotnega podjetja ali stopnjami donosa, ki so običajne v zadevni industriji.
- (70) Če pomoč ne spremeni ravnanja upravičenca, tako da bi spodbudila (dodatne) naložbe na zadevnem območju, ni pozitivnega učinka za regijo. Pomoč se zato ne šteje za združljivo z notranjim trgovom, kadar se zdi, da bi bila ista naložba izvedena v regiji tudi brez dodeljene pomoči.

3.5.3 Sheme pomoči za tekoče poslovanje

- (71) Pri shemah pomoči za tekoče poslovanje se bo štelo, da je spodbujevalni učinek prisoten, če je verjetno, da bi se ob odsotnosti pomoči raven gospodarske dejavnosti na zadevnem območju ali v zadevni regiji znatno znižala zaradi težav, ki naj bi jih odpravljala pomoč.

⁽³³⁾ *Ad hoc* pomoč mora poleg zahtev iz oddelka 3.5.2 izpolnjevati tudi zahteve iz odstavkov 60 do 64 teh smernic.

⁽³⁴⁾ Hipotetična scenarija sta opisana v odstavku 57.

⁽³⁵⁾ Neto sedanja vrednost projekta je razlika med pozitivnimi in negativnimi denarnimi tokovi v obdobju trajanja naložbe, diskontirana na njihovo trenutno vrednost (običajno z uporabo stroškov kapitala).

⁽³⁶⁾ Notranja stopnja donosa ne temelji na računovodskem dobičku v določenem letu, ampak upošteva prilive prihodnjih denarnih tokov, ki naj bi jih vlagatelj prejel v celotnem obdobju trajanja naložbe. Opredeljena je kot diskontna stopnja, za katero je neto sedanja vrednost denarnih tokov enaka nič.

- (72) Nadzorni organ bo zato štel, da pomoč spodbuja dodatno gospodarsko dejavnost na zadevnem območju ali v zadevni regiji, če država Efte dokaže obstoj in velik obseg teh težav na zadevnem območju ali v zadevni regiji (glej odstavka 42 in 43).

3.6 SORAZMERNOST ZNESKA POMOČI (POMOČ, OMEJENA NA NAJMANJŠO POTREBNO)

- (73) Znesek regionalne pomoči mora biti načeloma omejen na najmanjši znesek, potreben za spodbuditev dodatnih naložb ali dejavnosti na zadevnem območju.
- (74) Praviloma se bo priglašena individualna pomoč štela za omejeno na najmanjšo potrebno, če znesek pomoči ustreza neto dodatnim stroškom izvajanja naložbe na zadevnem območju glede na hipotetični scenarij ob odsotnosti pomoči. Podobno morajo v primeru pomoči za naložbe, ki se dodeli velikim podjetjem v okviru priglašene sheme, države Efte zagotoviti, da je znesek pomoči omejen na najmanjšega potrebnega, kar se določi na podlagi „pristopa neto dodatnih stroškov“.
- (75) Pri *scenariju 1* (odločitev o naložbi) znesek pomoči zato ne bi smel preseirati najnižjega zneska, ki je potreben za zadostno donosnost projekta, npr. za povečanje njegove notranje stopnje donosa nad običajne stopnje donosa zadevnega podjetja pri drugih podobnih naložbenih projektih oziroma, če je na voljo, povečanje njegove notranje stopnje donosa, tako da je ta višja od stroškov kapitala celotnega podjetja ali donosov, ki so običajni za zadevno industrijo.
- (76) Pri *scenariju 2* (odločitev o lokaciji) znesek pomoči ne bi smel preseirati razlike med neto sedanjo vrednostjo naložbe na ciljnem območju in neto sedanjo vrednostjo na alternativni lokaciji. Vse zadevne stroške in koristi je treba upoštevati, vključno na primer z upravnimi stroški, stroški prevoza, stroški usposabljanja, ki jih ne krije pomoč za usposabljanje, in tudi razlikami v plačah. Vendar se v primeru, da je alternativna lokacija v EGP, subvencije, dodeljene na tej drugi lokaciji, ne upoštevajo.
- (77) Da se zagotovijo predvidljivost in enaki konkurenčni pogoji, Nadzorni organ za pomoč za naložbe uporablja tudi največje intenzivnosti pomoči ⁽³⁷⁾. Te največje intenzivnosti pomoči imajo dvojni namen.
- (78) Prvič, pri priglašeni shemi se te največje intenzivnosti pomoči uporabljajo kot varni pristani za MSP: dokler je intenzivnost pomoči pod največjo dovoljeno mejo, se merilo „pomoč, omejena na najmanjšo potrebno,“ šteje za izpolnjeno.
- (79) Drugič, v vseh drugih primerih se največje intenzivnosti pomoči uporabljajo kot zgornja meja za pristop „neto dodatnih stroškov“, opisan v odstavkih 75 in 76.
- (80) Največje intenzivnosti pomoči se spreminjajo glede na tri merila:
- (a) socialno-ekonomski položaj zadevnega območja kot približek za obseg potreb območja po nadaljnjem razvoju ter po možnosti obseg omejitev pri privabljanju in ohranjanju gospodarske dejavnosti;
 - (b) velikost upravičenca kot približek za posebne težave pri financiranju ali izvedbi projekta na tem območju, in
 - (c) obseg naložbenega projekta kot kazalnik pričakovane ravni izkrivljanja konkurence in trgovine.
- (81) Skladno s tem je dovoljena intenzivnost pomoči (ter morebitno večje posledično izkrivljanje konkurence in trgovine) tem večja, kolikor manjša je razvitost ciljne regije in če je upravičenec do pomoči MSP.
- (82) Zaradi pričakovanega večjega izkrivljanja konkurence in trgovine se mora največja intenzivnost pomoči za velike naložbene projekte zmanjšati z uporabo mehanizma iz odstavka (20)(c).

⁽³⁷⁾ Glej pododdelek 5.4 o največjih intenzivnostih pomoči.

3.6.1 Sheme pomoči za naložbe

- (83) Pri pomoči MSP se lahko uporabijo povečane največje intenzivnosti pomoči, opisane v oddelku 5.4. Vendar se v primeru, da je naložba povezana z velikim naložbenim projektom, te povečane intenzivnosti ne smejo uporabljati za MSP.
- (84) Pri pomoči velikim podjetjem mora država Efte zagotoviti, da znesek pomoči ustreza neto dodatnim stroškom izvajanja naložb na zadevnem območju glede na hipotetični scenarij brez pomoči. Uporabiti se mora metoda, pojasnjena v odstavkih 75 in 76, skupaj z največjimi intenzivnostmi pomoči kot zgornjo mejo.
- (85) Pri pomoči za velike naložbene projekte je treba zagotoviti, da pomoč ne presega zmanjšane intenzivnosti. Če se upravičencu pomoč dodeli za naložbo, ki se obravnava kot del enotnega naložbenega projekta, se mora pomoč zmanjšati za upravičene stroške, ki presegajo 50 milijonov EUR ⁽³⁸⁾.
- (86) Največjo intenzivnost pomoči in znesek pomoči za posamezen projekt mora organ, ki dodeljuje pomoč, izračunati ob dodelitvi pomoči. Intenzivnost pomoči je treba izračunati na podlagi bruto ekvivalenta nepovratnih sredstev glede na skupne upravičene stroške naložbe ali glede na upravičene stroške plač, ki jih prijavi upravičenec do pomoči, ko zanjo zaprosi.
- (87) Če je pomoč za naložbe, izračunana na podlagi naložbenih stroškov, združena z regionalno pomočjo za naložbe, izračunano na podlagi stroškov plač, celotna pomoč ne sme presegati največjega zneska pomoči po katerem koli od izračunov do največje dovoljene intenzivnosti pomoči za zadevno območje.
- (88) Pomoč za naložbe se lahko dodeli hkrati na podlagi več shem regionalne pomoči ali skupaj z *ad hoc* pomočjo, če skupni znesek pomoči iz vseh virov ne presega največje dovoljene intenzivnosti pomoči za posamezen projekt, ki ga mora vnaprej izračunati prvi organ, ki dodeljuje pomoč.
- (89) Pri začetni naložbi, povezani s projekti evropskega teritorialnega sodelovanja, ki izpolnjujejo merila uredbe o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ⁽³⁹⁾, se bo intenzivnost pomoči, ki se uporablja za območje, na katerem se izvaja začetna naložba, uporabljala za vse upravičence, ki sodelujejo v projektu. Če se začetna naložba izvaja na dveh ali več območjih, ki prejmejo pomoč, bo največja intenzivnost pomoči za začetno naložbo tista intenzivnost, ki se uporablja na območju, ki prejme pomoč in na katerem nastane največji del upravičenih stroškov. Začetne naložbe, ki jih izvajajo velika podjetja na območjih „c“, so lahko upravičene do regionalne pomoči v okviru projektov evropskega teritorialnega sodelovanja le, če so to začetne naložbe za potrebe novih dejavnosti ali novih izdelkov.

3.6.1.1 Upravičeni stroški, izračunani na podlagi naložbenih stroškov

- (90) Pridobljena sredstva morajo biti nova, razen v primeru MSP ali pridobitve poslovne enote ⁽⁴⁰⁾.
- (91) Za MSP se do 50 % stroškov pripravljalnih študij ali stroškov svetovanja, povezanih z naložbo, prav tako lahko šteje za upravičene stroške.
- (92) Pri pomoči, dodeljeni za bistveno spremembo v proizvodnem postopku, morajo upravičeni stroški presegati znesek amortizacije sredstev, povezanih z dejavnostjo, ki naj bi se modernizirala, v zadnjih treh poslovnih letih.
- (93) Pri pomoči, dodeljeni za diverzifikacijo obstoječe poslovne enote, morajo upravičeni stroški za vsaj 200 % presegati knjigovodsko vrednost sredstev, ki se ponovno uporabijo, kot je bilo evidentirano v poslovnem letu pred začetkom del.
- (94) Stroški, povezani z zakupom opredmetenih sredstev, se lahko upoštevajo pod naslednjimi pogoji:
- (a) pri zemljiščih in stavbah se mora za velika podjetja zakup nadaljevati vsaj pet let po pričakovanem datumu zaključka naložbe, za MSP pa tri leta;
 - (b) pri obratih ali strojih mora biti zakup opravljen v obliki finančnega zakupa in vsebovati obveznost upravičenca do pomoči, da po izteku obdobja zakupa odkupi sredstvo.

⁽³⁸⁾ Zmanjšane intenzivnosti pomoči so rezultat mehanizma iz odstavka (20)(c).

⁽³⁹⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Predlog Komisije COM(2011) 611, uredba o ESRR/evropskem teritorialnem sodelovanju.

⁽⁴⁰⁾ Opredeljeno v odstavku (20)(h) in (i).

- (95) V primeru prevzema poslovne enote se morajo upoštevati le stroški nakupa sredstev od tretjih oseb, ki niso povezane s kupcem. Transakcija mora potekati po tržnih pogojih. Če je pomoč za pridobitev sredstev že bila dodeljena pred njihovim nakupom, bi bilo treba nabavno vrednost teh sredstev odšteti od upravičenih stroškov, povezanih s prevzemom poslovne enote. Če prevzem poslovne enote spremlja dodatna naložba, ki je upravičena do pomoči, je treba upravičene stroške te druge naložbe prišteti stroškom nakupa sredstev poslovne enote.
- (96) Za velika podjetja so stroški neopredmetenih sredstev upravičeni le do mejne vrednosti v višini 50 % celotnih upravičenih naložbenih stroškov za projekt. Pri MSP se lahko upoštevajo vsi stroški, povezani z neopredmetenimi sredstvi.
- (97) Neopredmetena sredstva, ki so upravičena za izračun stroškov naložb, morajo ostati povezana z zadevnim območjem, ki prejme pomoč, in se ne smejo prenesti v druge regije. V ta namen morajo neopredmetena sredstva izpolnjevati naslednje pogoje:
- (a) uporabljati jih je treba izključno v poslovni enoti, ki prejme pomoč;
 - (b) biti morajo taka, da se lahko amortizirajo;
 - (c) kupiti se morajo po tržnih pogojih od tretjih oseb, ki niso povezane s kupcem.
- (98) Neopredmetena sredstva je treba vključiti v sredstva podjetja, ki prejme pomoč, in morajo s projektom, za katerega je dodeljena pomoč, ostati povezana najmanj pet let (tri leta za MSP).

3.6.1.2 Upravičeni stroški, izračunani na podlagi stroškov plač

- (99) Regionalna pomoč se lahko izračuna tudi na podlagi pričakovanih stroškov plač, ki so posledica ustvarjanja delovnih mest zaradi začetne naložbe. Pomoč lahko nadomesti le stroške plače novozaposlenega delavca, izračunane za obdobje dveh let, posledična intenzivnost pa ne sme presegati intenzivnosti pomoči, ki se uporablja na zadevnem območju.

3.6.2 Priglašena individualna pomoč za naložbe

- (100) Pri *scenariju 1* (odločitev o naložbi) bo Nadzorni organ z uporabo metode iz odstavka 75 preveril, ali znesek pomoči presega najnižji znesek, ki je potreben za zadostno donosnost projekta.
- (101) Pri *scenariju 2* (odločitev o lokaciji) bo Nadzorni organ za spodbujanje odločitev glede lokacije z uporabo metode iz odstavka 76 primerjal neto sedanjo vrednost naložbe za ciljno območje z neto sedanjo vrednostjo naložbe na alternativni lokaciji.
- (102) Izračuni, ki se uporabljajo za analizo spodbujevalnega učinka, se lahko uporabljajo tudi pri ocenjevanju, ali je pomoč sorazmerna. Država Efte mora dokazati sorazmernost na podlagi dokumentacije, kot je dokumentacija iz odstavka 68.
- (103) Intenzivnost pomoči ne sme presegati dovoljene prilagojene intenzivnosti pomoči.

3.6.3 Sheme pomoči za tekoče poslovanje

- (104) Država Efte mora dokazati, da je pomoč sorazmerna glede na težave, ki naj bi jih odpravljala.
- (105) Izpolnjeni morajo biti zlasti naslednji pogoji:
- (a) pomoč mora biti določena glede na predhodno določen niz upravičenih stroškov, ki jih je v celoti mogoče pripisati težavam, ki naj bi jih pomoč odpravljala, kar dokaže država Efte;
 - (b) pomoč mora biti omejena na določen delež tega predhodno določenega niza upravičenih stroškov in ne sme presegati teh stroškov;
 - (c) znesek pomoči na upravičenca mora biti sorazmeren z obsegom težav, s katerimi se dejansko srečuje posamezni upravičenec.

3.7 IZOGIBANJE NEPRIMERNIM NEGATIVNIM UČINKOM NA KONKURENCO IN TRGOVINO

- (106) Da je pomoč združljiva, morajo biti negativni učinki ukrepa pomoči v smislu izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami Efte omejeni, odtehtati pa jih morajo pozitivni učinki v smislu prispevka k cilju skupnega interesa. Opredelijo se lahko nekateri primeri, v katerih negativni učinki očitno presegajo pozitivne, kar pomeni, da pomoč ne more veljati za združljivo z notranjim trgom.

3.7.1 Splošni premisleki

- (107) Regionalna pomoč lahko povzroči dve glavni vrsti morebitnega izkrivljanja konkurence in trgovine. Gre za izkrivljanje proizvodnega trga in učinke na lokacijo. Obe vrsti lahko povzročita neučinkovitosti pri alokaciji (ki ovirajo gospodarsko uspešnost notranjega trga) in težave v zvezi z distribucijo (distribucija gospodarskih dejavnosti po regijah).
- (108) Eden od morebitnih škodljivih učinkov državne pomoči je, da tržnemu mehanizmu onemogoča doseganje učinkovitih rezultatov z nagrajevanjem najbolj učinkovitih proizvajalcev in pritiskanjem na najmanj učinkovite, da se izboljšajo, prestrukturirajo ali izstopijo s trga. Zlasti obsežna širitev zmogljivosti zaradi državne pomoči na slabo delujočem trgu lahko neupravičeno izkrivlja konkurenco, ker lahko nastanek ali ohranjanje prekomerne zmogljivosti povzroči omejevanje stopnje dobička in zmanjšanje naložb konkurentov ali celo njihov izstop s trga. To lahko povzroči razmere, v katerih so konkurenti, ki bi sicer lahko ostali na trgu, prisiljeni zapustiti trg. Prav tako lahko podjetjem prepreči vstop na trg ali širitev na trgu, konkurence pa vedno manj spodbuja k inovacijam. Posledica tega so neučinkovite tržne strukture, ki dolgoročno škodijo tudi potrošnikom. Poleg tega lahko zaradi razpoložljivost pomoči pri morebitnih upravičencih nastopi pasivnost ali nagnjenost k tveganemu obnašanju. Dolgoročni vpliv na splošno uspešnost sektorja je najverjetneje negativen.
- (109) Pomoč ima lahko tudi izkrivljajoče učinke v smislu povečanja ali ohranjanja velike tržne moči na strani upravičenca. Tudi kadar pomoč velike tržne moči ne krepí neposredno, jo lahko krepí posredno, z odvracanjem obstoječih konkurentov od širitve, spodbujanjem njihovega izstopa s trga ali odvracanjem vstopa novih konkurentov na trg.
- (110) Poleg izkrivljanja proizvodnih trgov regionalna pomoč po svoji naravi vpliva tudi na lokacijo gospodarske dejavnosti. Kadar eno območje privablja naložbe zaradi pomoči, drugo območje to priložnost izgublja. Ti negativni učinki se lahko na območjih, na katere pomoč vpliva negativno, izražajo v obliki izgube gospodarske dejavnosti in izgube delovnih mest, tudi na ravni podizvajalcev. Kažejo se lahko tudi kot izguba pozitivnih zunanjih učinkov (na primer učinka grozdov, prelivanja znanja, izobraževanja in usposabljanja itd.).
- (111) Geografska specifičnost ločuje regionalno pomoč od drugih oblik horizontalne pomoči. Posebna značilnost regionalne pomoči je, da je namenjena vplivanju na izbiro vlagateljev glede lokacije naložbenih projektov. Ko regionalna pomoč izravnava dodatne stroške, nastale zaradi regionalnih omejitev, in podpira dodatne naložbe v območja, ki prejmejo pomoč, ne da bi jih privabljala z drugih takih območij, tako prispeva k razvoju regije in tudi h koheziji, s čimer koristi celotnemu EGP. Morebitni negativni učinki regionalne pomoči v zvezi z lokacijo so bili že deloma omejeni s kartami regionalne pomoči, ki ob upoštevanju ciljev enakosti in kohezijske politike izčrpno opredeljujejo območja, na katerih se lahko dodeli regionalna pomoč, in največje dovoljene intenzivnosti pomoči. Vendar je razumevanje, kaj bi se zgodilo ob odsotnosti pomoči, še vedno pomembno za oceno dejanskega učinka pomoči v okviru kohezijskega cilja.

3.7.2 Očitni negativni učinki

- (112) Nadzorni organ opredeli vrsto primerov, v katerih negativni učinki pomoči očitno presegajo pozitivne, tako da pomoč ne more veljati za združljivo z notranjim trgom.
- (113) Nato določi največje intenzivnosti pomoči. Te pomenijo osnovno zahtevo za združljivost, katere cilj je preprečiti uporabo državne pomoči za projekte, pri katerih razmerje med zneskom pomoči in upravičenimi stroški velja za zelo visoko ter je zanj še posebej verjetno, da bo izkrivljajoče. Na splošno velja, da večji, kot so verjetni pozitivni učinki projekta, ki prejme pomoč, in večja, kot je verjetna potreba po pomoči, večja bo zgornja meja intenzivnosti pomoči.

- (114) Če v primerih po *scenariju 1* (odločitev o naložbi) projekt ustvari zmogljivost na trgu, ki je strukturno v absolutnem upadu, Nadzorni organ to zmogljivost obravnava kot negativen učinek, ki ga verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek.
- (115) V primerih po *scenariju 2* (odločitev o lokaciji), ko bi bila ob odsotnosti pomoči naložba izvedena v regiji z višjo ali enako intenzivnostjo regionalne pomoči kot v ciljni regiji, bo to pomenilo negativen učinek, ki ga verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek, ker je v nasprotju s samo logiko regionalne pomoči.
- (116) Če upravičenec preneha opravljati enako ali podobno dejavnost na drugem območju v EGP in jo preseli na ciljno območje ter če obstaja vzročna povezava med pomočjo in selitvijo, bo to pomenilo negativen učinek, ki ga verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek.
- (117) Pri ocenjevanju priglašeni ukrepov bo Nadzorni organ zahteval vse informacije, ki so potrebne za proučitev, ali bi državna pomoč povzročila izgubo znatnega števila delovnih mest na že obstoječih lokacijah v EGP.

3.7.3 Sheme pomoči za naložbe

- (118) Sheme pomoči za naložbe ne smejo povzročiti znatnega izkrivljanja konkurence in trgovine. Zlasti velja, da tudi v primeru, ko se izkrivljanje lahko šteje za omejeno na ravni posamezne pomoči (če so izpolnjeni vsi pogoji za pomoč za naložbe), sheme kumulativno vseeno lahko povzročijo visoko raven izkrivljanja. Takšna izkrivljanja lahko zadevajo trge končnih izdelkov z ustvarjanjem ali poslabšanjem težav s presežnimi zmogljivostmi ali z ustvarjanjem, povečanjem ali ohranjanjem velike tržne moči nekaterih prejemnikov na način, ki negativno vpliva na dinamične spodbude. Pomoč, ki je na voljo v okviru shem, lahko povzroči tudi znatno zmanjšanje gospodarske dejavnosti na drugih območjih EGP. Pri shemi, osredotočeni na nekatere sektorje, je tveganje za taka izkrivljanja še bolj izrazito.
- (119) Zato mora država Efte dokazati, da bodo ti negativni učinki čim bolj omejeni, ob upoštevanju velikosti zadevnih projektov, posamičnih in skupnih zneskov pomoči, pričakovanih upravičencev, značilnosti ciljnih sektorjev itd. Da Nadzornemu organu omogoči oceno verjetnih negativnih učinkov, lahko država Efte predloži vse ocene učinka, ki jih ima na voljo, in naknadna vrednotenja podobnih predhodnih shem.
- (120) Pri dodelitvi pomoči v okviru sheme posameznim projektom, mora organ, ki dodeljuje pomoč, preveriti in potrditi, da pomoč ne povzroča očitnih negativnih učinkov, opisanih v odstavku 115. To preverjanje lahko temelji na informacijah, prejetih od upravičenca, ko ta zaprosi za pomoč, in na izjavi na standardnem obrazcu zahtevka za pomoč, na katerem mora biti navedena alternativna lokacija v primeru odsotnosti pomoči.

3.7.4 Priglašena individualna pomoč za naložbe

- (121) Pri ocenjevanju negativnih učinkov priglašene pomoči Nadzorni organ razlikuje med dvema hipotetičnima scenarijema, opisanimi v odstavkih 100 in 101 zgoraj.

3.7.4.1 Scenarij 1 (odločitev o naložbi)

- (122) Nadzorni organ v primerih po *scenariju 1* posebno pozornost nameni negativnim učinkom, povezanim z izgradnjo presežne zmogljivosti v nazadujočih industrijah, preprečevanjem izstopa s trga in pojmom velike tržne moči. Ti negativni učinki so opisani v nadaljevanju v odstavkih 123 do 132, izravnati pa jih morajo pozitivni učinki pomoči. Če pa se ugotovi, da bi pomoč povzročila očitne negativne učinke, kot so opisani v odstavku 114, potem ne more veljati za združljivo z notranjim trgom, ker je verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek.
- (123) Za opredelitev in oceno morebitnega izkrivljanja konkurence in trgovine bi morale države Efte predložiti dokaze, ki Nadzornemu organu omogočajo, da opredeli zadevne proizvodne trge (tj. izdelke, na katere vpliva sprememba ravnanja upravičenca do pomoči) ter prizadete konkurente in stranke/potrošnike.

- (124) Nadzorni organ bo za oceno teh morebitnih izkrivljanj uporabil različna merila, kot so struktura trga za zadevni izdelek, uspešnost trga (upadanje ali rast trga), postopek za izbiro upravičenca do pomoči, vstopne in izstopne ovire ter diferenciacija izdelkov.
- (125) Sistematično zanašanje podjetja na državno pomoč lahko kaže, da podjetje samo ni sposobno tekmovati s konkurenco ali da ima neupravičene prednosti v primerjavi s konkurenti.
- (126) Nadzorni organ razlikuje dva glavna vira morebitnih negativnih učinkov na proizvodne trge:
- (a) primere znatnega povečanja zmogljivosti, ki povzroči ali poslabša obstoječe presežne zmogljivosti, zlasti na upadajočem trgu, in
 - (b) primere, ko ima upravičenec do pomoči veliko tržno moč.
- (127) Da bi Nadzorni organ ovrednotil, ali je s pomočjo mogoče vzpostaviti ali ohraniti neučinkovite tržne strukture, bo upošteval dodatno proizvodno zmogljivost, ustvarjeno s projektom, in delovanje trga.
- (128) Če zadevni trg raste, je običajno manj razlogov za skrb, da bo pomoč negativno vplivala na dinamične spodbude ali neupravičeno ovirala izstop s trga ali vstop nanj.
- (129) Skrb je bolj utemeljena, če trgi upadajo. V zvezi s tem Nadzorni organ razlikuje med primeri, pri katerih dolgoročno gledano zadevni trg strukturno upada (tj. ima negativno stopnjo rasti), in primeri, pri katerih zadevni trg relativno upada (tj. ima pozitivno stopnjo rasti, vendar ne presega referenčne stopnje rasti).
- (130) Slabo delovanje trga se bo običajno merilo glede na bruto domači proizvod (v nadaljnjem besedilu: BDP) v EGP v zadnjih treh letih pred začetkom projekta (referenčna stopnja); določi se lahko tudi na podlagi predvidenih stopenj rasti v naslednjih treh do petih letih. Kazalniki lahko vključujejo predvideno prihodnjo rast zadevnega trga in posledične pričakovane stopnje izkoriščenosti zmogljivosti ter verjeten učinek večje zmogljivosti na konkumente prek njenih učinkov na cene in stopnje dobička.
- (131) V nekaterih primerih ocena rasti na proizvodnem trgu v EGP morda ni primerna za celovito oceno učinkov pomoči, zlasti če geografski trg zajema ves svet. V takih primerih bo Nadzorni organ obravnaval učinek pomoči na zadevne tržne strukture, zlasti možnost, da izrine proizvajalce iz EGP.
- (132) Pri vrednotenju obstoja velike tržne moči bo Nadzorni organ upošteval položaj upravičenca v določenem časovnem obdobju pred prejetjem pomoči in pričakovani tržni položaj po dokončanju naložbe. Nadzorni organ bo upošteval tržne deleže upravičenca in njegovih konkurentov ter druge ustrezne dejavnike, na primer tržno strukturo, tako da bo obravnaval koncentracijo na trgu, morebitne ovire za vstop na trg ⁽⁴¹⁾, kupno moč ⁽⁴²⁾ in ovire za širitev ali izstop s trga.

3.7.4.2 Scenarij 2 (odločitev o lokaciji)

- (133) Če analiza hipotetičnega scenarija kaže, da bi brez pomoči naložbo opravili na drugi lokaciji (scenarij 2), ki pripada istemu geografskemu trgu glede zadevnega izdelka, in če je pomoč sorazmerna, bi bili mogoči izidi glede presežne zmogljivosti ali velike tržne moči načeloma enaki ne glede na pomoč. V takih primerih bodo pozitivni učinki pomoči verjetno večji od omejenih negativnih učinkov na konkurenco. Kadar pa je alternativna lokacija v EGP, Nadzorni organ zlasti zanimajo negativni učinki, povezani z alternativno lokacijo, in če pomoč povzroči očitne negativne učinke, opisane v odstavkih 115 in 116, se ne more šteti za združljivo z notranjim trgov, ker je verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek.

⁽⁴¹⁾ Te ovire za vstop na trg vključujejo pravne ovire (zlasti pravice intelektualne lastnine), ekonomijo obsega in ekonomijo razpona ter ovire pri dostopu do omrežij in infrastrukture. Kadar pomoč zadeva trg, na katerem je upravičenec do pomoči uveljavljen, se lahko možna tržna moč, ki jo ima upravičenec do pomoči, zaradi morebitnih ovir za vstop še stopnjuje, pri čemer se okrepijo tudi negativni učinki navedene tržne moči.

⁽⁴²⁾ Kadar so na trgu prisotni močni kupci, je manj verjetno, da upravičenec do pomoči lahko poviša cene za te močne kupce.

3.7.5 Sheme pomoči za tekoče poslovanje

- (134) Če je pomoč potrebna in sorazmerna za doseganje skupnega cilja iz pododdelka 3.2.3, se negativni učinki pomoči verjetno izravnavajo s pozitivnimi učinki. Vendar v nekaterih primerih pomoč lahko povzroči spremembe strukture trga oziroma značilnosti sektorja ali industrije, kar bi lahko občutno izkrivljalo konkurenco z ovirami za vstop na trg ali izstop z njega, učinki nadomestitve ali preusmeritvijo trgovinskih tokov. V teh primerih opredeljenih negativnih učinkov verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek.

3.8 PREGLEDNOST

- (135) Države Efte morajo na osrednjem spletnem mestu ali na enotnem spletnem mestu, ki pridobiva informacije z več spletnih mest (na primer regionalnih spletnih mest), objaviti vsaj naslednje informacije o priglašeni shemi pomoči: besedilo priglašene sheme pomoči in njenih izvedbenih določb, organ, ki dodeljuje pomoč, posamezne upravičence, znesek pomoči na upravičenca ter intenzivnost pomoči. Te zahteve veljajo za individualno pomoč, dodeljeno v okviru priglašene sheme, in za *ad hoc* pomoč. Te informacije se morajo po sprejetju sklepa o dodelitvi objaviti in hraniti najmanj 10 let ter morajo biti na voljo splošni javnosti brez omejitev ⁽⁴³⁾.

4. VREDNOTENJE

- (136) Da bi se dodatno zagotovila omejitev izkrivljanja konkurence in trgovine, lahko Nadzorni organ zahteva, da se za nekatere sheme uporablja časovna omejitev (običajno 4 leta ali manj) in se zanje opravi vrednotenje iz odstavka 27.
- (137) Vrednotenja se opravijo za sheme, pri katerih je lahko izkrivljanje še posebno veliko, na primer za sheme, ki lahko pomembno omejijo konkurenco, če se njihovo izvajanje ne pregleda pravočasno.
- (138) Glede na cilje vrednotenja in, da se državam Efte ne naloži nesorazmerno veliko breme v zvezi z manjšimi zneski pomoči, se ta obveznost lahko uvede le za sheme pomoči z velikim proračunom, ki imajo nove značilnosti, ali če so predvidene znatne tržne, tehnološke ali regulativne spremembe. Vrednotenje mora opraviti strokovnjak, neodvisen od organa, ki dodeljuje državno pomoč, na podlagi skupne metodologije ⁽⁴⁴⁾; vrednotenje je treba objaviti. Vrednotenje je treba Nadzornemu organu predložiti pravočasno, da ta lahko oceni morebitno podaljšanje sheme pomoči, v vsakem primeru pa ob izteku veljavnosti sheme. Natančen obseg in metodologija vrednotenja, ki ga je treba opraviti, bosta opredeljena v sklepu o odobritvi sheme pomoči. Rezultati vrednotenja se morajo upoštevati pri vsakem morebitnem poznejšem ukrepu pomoči s podobnim ciljem.

5. KARTE REGIONALNE POMOČI

- (139) V tem oddelku Nadzorni organ določa merila za opredelitev območij, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 61(3)(a) in (c) Sporazuma EGP. Območja, ki izpolnjujejo te pogoje in jih država Efte želi določiti kot območja „a“ ali „c“, morajo biti opredeljena na karti regionalne pomoči, ki mora biti priglašena Nadzornemu organu in jo mora ta odobriti, preden se lahko regionalna pomoč dodeli podjetjem na območjih, ki so bila določena kot taka. Na kartah morajo biti navedene tudi največje intenzivnosti pomoči, ki se uporabljajo na teh območjih.

5.1 DELEŽI PREBIVALSTVA, UPRAVIČENEGA DO REGIONALNE POMOČI

- (140) Glede na to, da dodelitev regionalne državne pomoči pomeni odstopanje od splošne prepovedi državne pomoči iz člena 61(1) Sporazuma EGP, Nadzorni organ Efte meni, da skupni delež prebivalstva v regijah, ki prejmejo pomoč, v državah Efte ne sme presegati deleža na območjih, ki ne spadajo mednje.
- (141) V smernicah Nadzornega organa o državni regionalni pomoči za 2007–2013 ⁽⁴⁵⁾ je bil nacionalni delež prebivalstva določen na podlagi regij z nizko gostoto prebivalstva v skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP. Zgornji nacionalni prag prebivalstva za Norveško je bil določen na 29,08 %, za Islandijo pa na 31,6 %.

⁽⁴³⁾ Te informacije je treba redno posodabljeti (na primer vsakih šest mesecev) in morajo biti na voljo v splošno dostopni obliki.

⁽⁴⁴⁾ Tako skupno metodologijo lahko določi Nadzorni organ.

⁽⁴⁵⁾ ULL 54, 28.2.2008, str. 1 in Dopolnilo EGP št. 11, 28.2.2008, str. 1.

- (142) Države Efte imajo nekatere posebnosti, ki jih je treba upoštevati pri določanju upravičenega deleža prebivalstva:
- (a) ker imajo države Efte sorazmerno visok BDP na prebivalca, za nobeno regijo ne velja odstopanje v skladu s členom 61(3)(a) Sporazuma EGP ⁽⁴⁶⁾;
 - (b) veliko regij v državah Efte ima nizko gostoto prebivalstva.

Zaradi takih posebnosti bo Nadzorni organ nacionalni delež prebivalstva določil na podlagi regij z nizko gostoto prebivalstva, tako kot je to določeno v Smernicah o državni regionalni pomoči za 2007–2013 ⁽⁴⁷⁾.

Norveška ima osem statističnih regij na ravni 3 z nizko gostoto prebivalstva, ki obsegajo 25,51 % prebivalstva Norveške. Zato je nacionalni delež prebivalstva za obdobje 2014–2020 za Norveško 25,51 %.

Islandija ima skupaj dve statistični regiji na ravni 3, pri čemer je ena od njiju regija z nizko gostoto prebivalstva, ki obsega 36,5 % prebivalstva Islandije. Zato je nacionalni delež prebivalstva za obdobje 2014–2020 za Islandijo 36,5 %.

Lihtenštajn nima regij z nizko gostoto prebivalstva in zato na tej podlagi ni upravičena nobena regija.

5.2 ODPSTOPANJE IZ ČLENA 61(3)(a) SPORAZUMA EGP

- (143) Člen 61(3)(a) Sporazuma EGP določa, da se „pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika“, lahko šteje kot združljiva z notranjim trgov. Po mnenju Sodišča „uporaba izrazov ‚izjemno‘ in ‚velika‘ v členu [107](3)(a) [Pogodbe o delovanju Evropske unije] kaže, da izjema velja samo na območjih, kjer so gospodarske razmere izjemno neugodne v primerjavi z [Unijo] kot celoto“ ⁽⁴⁸⁾.
- (144) Nadzorni organ meni, da so pogoji iz člena 61(3)(a) Sporazuma EGP izpolnjeni, če ima regija, ki je statistična regija na ravni 2, BDP na prebivalca, merjen po standardih kupne moči (SKM), nižji od 75 % povprečja EGP. BDP na prebivalca ⁽⁴⁹⁾ za vsako regijo in za povprečje EGP, ki se uporabi v analizi, je določen s sklicevanjem na ustrezne uradne statistične podatke. Vendar v državah Efte trenutno nobena statistična regija na ravni 2 ne izpolnjuje tega pogoja ⁽⁵⁰⁾. Torej za nobeno regijo v državah Efte ne velja odstopanje v skladu s členom 61(3)(a) Sporazuma EGP.

5.3 ODPSTOPANJE IZ ČLENA 61(3)(c) SPORAZUMA EGP

- (145) V skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP se lahko za združljivo z notranjim trgov šteje „pomoč za pospeševanje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti ali nekaterih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovskim pogojem v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“. Po mnenju Sodišča „izjema iz [člena 107](3)(c) (...) dovoljuje razvoj nekaterih območij, ne da bi bila omejena z gospodarskimi pogoji iz člena [107](3)(a), če takšna pomoč ‚ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi‘. Ta določba pooblašča Komisijo, da dodeli pomoč, namenjeno pospeševanju gospodarskega razvoja na območjih države članice, ki so v neugodnem položaju glede na državno povprečje“ ⁽⁵¹⁾. Po mnenju Nadzornega organa enako velja v skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP.
- (146) Evropska komisija je v ustreznih smernicah opredelila metodologijo, ki jo je treba uporabiti za določanje upravičenega deleža prebivalstva v državah članicah. Ta metoda vključuje naslednje:

⁽⁴⁶⁾ To naj bi pomenilo, da nobena regija v državah Efte ne dosega 75 % BDP na prebivalca, kot je opisano v odstavku 144.

⁽⁴⁷⁾ Na podlagi podatkov Eurostata za leto 2010.

⁽⁴⁸⁾ Zadeva C-248/84, Nemčija proti Komisiji, Recueil 1987, str. 4036, točka 19; zadeva C-169/95 Španija proti Komisiji, Recueil 1997, str. I-148, točka 15, in zadeva C-310/99, Italija proti Komisiji, Recueil 2002, str. I-2289, točka 77.

⁽⁴⁹⁾ V tej in vseh drugih omembah BDP na prebivalca v teh smernicah se BDP meri po standardih kupne moči (SKM).

⁽⁵⁰⁾ Če bi se ta položaj spremenil, bi Nadzorni organ sprejel nove smernice, v katerih bi se upoštevala taka sprememba.

⁽⁵¹⁾ Zadeva C-248/84, Nemčija proti Komisiji, Recueil 1987, str. 4036, točka 19.

- (147) V skladu s Smernicami Komisije razlikujemo dve kategoriji območij „c“:
- (a) območja, ki izpolnjujejo nekatere vnaprej določene pogoje in jih država članica EU zato lahko določi kot območja „c“ brez kakršne koli dodatne utemeljitve (v nadaljnjem besedilu: predhodno opredeljena območja „c“);
 - (b) območja, ki jih država članica EU lahko po lastni presoji določi kot območja „c“, če dokaže, da ta območja izpolnjujejo nekatera socialno-ekonomska merila (v nadaljnjem besedilu: območja „c“, ki niso predhodno opredeljena).
- (148) Delež za predhodno opredeljena območja „c“ je v skladu s Smernicami Komisije določen s posebno metodo določanja iz oddelka 5.3.1 navedenih smernic. Na podlagi te metode se nekdanja območja „a“ v obdobju 2011–2013 skupaj z redko poseljenimi območji štejejo za predhodno opredeljena območja „c“. Ker v državah Efte v tem obdobju ni bilo nobene regije „a“, v to kategorijo spadajo le redko poseljena območja.

5.3.1 Predhodno opredeljena območja „c“

- (149) Država Efte mora za redko poseljena območja načeloma določiti statistične regije na ravni 2 z manj kot 8 prebivalci na km² ali statistične regije na ravni 3 z manj kot 12,5 prebivalca na km². Vendar lahko država Efte določi dele statističnih regij na ravni 3 z manj kot 12,5 prebivalca na km² ali druga sosednja območja, ki mejijo na take statistične regije na ravni 3, če imajo tako določena območja manj kot 12,5 prebivalca na km² in njihova opredelitev ne presega posebne določitve deleža prebivalstva na območjih „c“ iz odstavka 142. Za zelo redko poseljena območja lahko država Efte določi dele statističnih regij na ravni 2 za Norveško in na ravni 3 za Islandijo z manj kot 8 prebivalca na km² ali druga manjša sosednja območja, ki mejijo na take statistične regije, če imajo tako določena območja manj kot 8 prebivalcev na km² in njihova opredelitev ne presega posebne določitve deleža prebivalstva na območjih „c“ iz odstavka 142.

5.3.2 Območja „c“, ki niso predhodno opredeljena

- (150) Nadzorni organ meni, da morajo merila, ki jih države Efte uporabljajo za določanje območij „c“, izražati raznolikost okoliščin, v katerih je dodelitev regionalne pomoči lahko upravičena. Merila morajo zato obravnavati nekatere socialno-ekonomske, geografske ali strukturne težave, ki se lahko verjetno pojavijo na območjih „c“, in zagotoviti zadostne zaščitne ukrepe, da dodelitev regionalne državne pomoči ne bo negativno vplivala na pogoje trgovanja v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom.
- (151) Država Efte lahko v skladu s tem določi območja kot območja „c“, ki niso predhodno opredeljena, na podlagi naslednjih meril:
- (a) merilo 1: sosednja območja z najmanj 100 000 prebivalci ⁽⁵²⁾ v statističnih regijah na ravni 2 ali ravni 3, ki imajo:
 - BDP na prebivalca nižji od povprečja EU-27 ali enak temu povprečju ali
 - stopnjo brezposelnosti, višjo od ali enako 115 % državnega povprečja ⁽⁵³⁾;
 - (b) merilo 2: statistične regije na ravni 3 z manj kot 100 000 prebivalci, ki imajo:
 - BDP na prebivalca nižji od povprečja EU-27 ali enak temu povprečju ali
 - stopnjo brezposelnosti, višjo od ali enako 115 % državnega povprečja;

⁽⁵²⁾ Ta prag prebivalstva se bo znižal na 50 000 prebivalcev za države Efte, katerih upravičen delež prebivalstva na območjih „c“, ki niso predhodno opredeljena, je manj kot milijon prebivalcev, ali na 10 000 prebivalcev za države Efte, ki imajo manj kot milijon prebivalcev.

⁽⁵³⁾ Podatki o brezposelnosti morajo temeljiti na podatkih za regijo, ki jih objavi nacionalni statistični urad, pri čemer se uporabi povprečje zadnjih treh let, za katera so ti podatki na voljo (ob priglasitvi karte regionalne pomoči). Če v teh smernicah ni navedeno drugače, se stopnja brezposelnosti v razmerju do nacionalnega povprečja izračuna na tej osnovi.

- (c) merilo 3: otoki ali sosednja območja, ki so prav tako geografsko izolirana (na primer polotoki ali gorata območja), ki imajo:
- BDP na prebivalca nižji od povprečja EU-27 ali enak temu povprečju ⁽⁵⁴⁾ ali
 - stopnjo brezposelnosti, višjo od ali enako 115 % državnega povprečja ⁽⁵⁵⁾ ali
 - manj kot 5 000 prebivalcev;
- (d) merilo 4: statistične regije na ravni 3 ali deli regij na ravni 3, ki so sosednja območja, ki mejijo na območje „a“ ali imajo skupno kopensko mejo z državo zunaj EGP ali zunaj Evropskega združenja za prosto trgovino (v nadaljnjem besedilu: EFTA);
- (e) merilo 5: sosednja območja z najmanj 50 000 prebivalci ⁽⁵⁶⁾, ki izvajajo veliko strukturno spremembo ali resno nazadujejo v primerjavi z drugimi primerljivimi regijami, če ta območja niso v statističnih regijah na ravni 3 ali sosednjih območjih, ki izpolnjujejo pogoje za predhodno opredeljena območja ali v skladu z merili 1 do 4 ⁽⁵⁷⁾.
- (152) Za namen uporabe meril iz odstavka 151 se pojem sosednjih območij nanaša na celotna območja lokalne upravne enote 2 (LAU 2) ⁽⁵⁸⁾ ali na skupino celotnih območij LAU 2 ⁽⁵⁹⁾. Skupina območij LAU 2 se bo štela kot sosednje območje, če ima vsako od njih skupno upravno mejo z drugim območjem v tej skupini ⁽⁶⁰⁾.
- (153) Skladnost z dovoljenim upravičenim deležem prebivalstva za vsako državo Efte se bo ugotavljala na podlagi najnovjših podatkov o celotnemu stalnem prebivalstvu na zadevnih območjih, ki jih objavi nacionalni statistični urad.

5.4 NAJVEČJE INTENZIVNOSTI POMOČI, KI SE UPORABLJAJO ZA REGIONALNO POMOČ ZA NALOŽBE

- (154) Intenzivnost pomoči na območjih „c“ ne sme presežati:
- (a) 15 % bruto ekvivalenta nepovratnih sredstev na redko poseljenih območjih in območjih (statistične regije na ravni 3 ali deli takih regij), ki imajo skupno kopensko mejo z državo zunaj EGP ali EFTA;
 - (b) 10 % bruto ekvivalenta nepovratnih sredstev na območjih „c“, ki niso predhodno opredeljena.

5.4.1 Povečane intenzivnosti pomoči za MSP

- (155) Največje intenzivnosti pomoči iz odstavka 154 se lahko povečajo za največ 20 odstotnih točk za mala podjetja ali največ 10 odstotnih točk za srednja podjetja ⁽⁶¹⁾.

5.5 PRIGLASITEV IN IZJAVA O ZDRUŽLJIVOSTI

- (156) Po sprejetju teh smernic mora vsaka država Efte Nadzornemu organu priglasiti enotno karto regionalne pomoči, ki se bo uporabljala od 1. julija 2014 do 31. decembra 2020. Vsaka priglasitev mora vključevati informacije iz obrazca iz Priloge III.

⁽⁵⁴⁾ Pri ugotavljanju, ali je na teh otokih ali sosednjih območjih BDP na prebivalca nižji od povprečja EU-27 ali enak temu povprečju, se država Efte lahko sklicuje na podatke, ki jih predloži njen nacionalni statistični urad ali drugi priznani viri.

⁽⁵⁵⁾ Pri ugotavljanju, ali je na teh otokih ali sosednjih območjih stopnja brezposelnosti višja od ali enaka 115 % državnega povprečja, se država Efte lahko sklicuje na podatke, ki jih predloži njen nacionalni statistični urad ali drugi priznani viri.

⁽⁵⁶⁾ Ta prag prebivalstva se bo znižal na 25 000 prebivalcev za države Efte, katerih upravičen delež prebivalstva na območjih „c“, ki niso predhodno opredeljena, je manj kot milijon prebivalcev, na 10 000 prebivalcev za države Efte, katerih celotno prebivalstvo je manjše od milijona prebivalcev, ali na 5 000 prebivalcev za otoke ali sosednja območja, ki so prav tako geografsko izolirana.

⁽⁵⁷⁾ Pri uporabi merila 5 mora država Efte dokazati, da so pogoji, ki se uporabljajo na zadevnih območjih, izpolnjeni, in sicer s primerjavo z razmerami na drugih območjih v isti državi Efte ali drugih državah Efte na podlagi socialno-ekonomskih kazalnikov v zvezi s strukturno statistiko podjetij, trgi dela, računi gospodinjstev ali izobrazbo oziroma drugih podobnih kazalnikov. V ta namen se država Efte lahko sklicuje na podatke, ki jih predloži njen nacionalni statistični urad ali drugi priznani viri.

⁽⁵⁸⁾ Države Efte se lahko namesto na območja LAU 2 sklicujejo na območja LAU 1, če imajo taka območja LAU 1 manj prebivalcev kot območje LAU 2, katerega del so.

⁽⁵⁹⁾ Država Efte lahko temu določi dele območja LAU 2 (ali območja LAU 1), če število prebivalcev zadevnega območja LAU presega minimalno število prebivalcev, ki se za sosednja območja zahteva v skladu z merilom 1 ali 5 (vključno z znižanim pragom števila prebivalcev za ti merili), in če število prebivalcev delov takega območja LAU znaša vsaj 50 % najmanjšega števila prebivalcev, ki se zahteva po merilu, ki se uporablja.

⁽⁶⁰⁾ V primeru otokov upravne meje vključujejo morske meje z drugimi upravnimi enotami zadevne države Efte.

⁽⁶¹⁾ Povečane intenzivnosti pomoči za MSP se ne bodo uporabljale za pomoč, dodeljeno za velike naložbene projekte.

- (157) Nadzorni organ bo proučil vse priglašene karte regionalne pomoči na podlagi teh smernic in sprejel sklep o odobritvi karte regionalne pomoči za zadevno državo Efte. Vsaka karta regionalne pomoči bo objavljena v *Uradnem listu* in ustreznem Dopolnilu EGP ter bo sestavni del teh smernic.

5.6 SPREMEMBE

5.6.1 Rezerva upravičenega deleža prebivalstva

- (158) Država Efte lahko na lastno pobudo vzpostavi nacionalno rezervo upravičenega deleža prebivalstva, ki je enaka razliki med zgornjo mejo upravičenih deležev prebivalstva te države Efte, kot jo določi Nadzorni organ ⁽⁶²⁾, in upravičenimi deleži prebivalstva na območju „c“ na njeni karti regionalne pomoči.
- (159) Če se država Efte odloči vzpostaviti tako rezervo, jo lahko kadar koli uporabi tako, da na karto doda nova območja „c“, dokler ni dosežena nacionalna zgornja meja deleža prebivalstva. V ta namen se država Efte lahko sklicuje na zadnje socialno-ekonomske podatke, ki jih predloži Eurostat, njen nacionalni statistični urad ali drugi priznani viri. Prebivalstvo zadevnih območij „c“ se mora izračunati na podlagi podatkov o prebivalstvu, uporabljenih za določitev prvotne karte.
- (160) Vsakič, ko namerava država Efte uporabiti svojo rezervo upravičenega deleža prebivalstva, da bi dodala nova območja „c“, mora to priglasiti Nadzornemu organu, preden take spremembe začnejo veljati.

5.6.2 Vmesni pregled

- (161) Po potrebi bo Nadzorni organ sočasno z Evropsko komisijo junija 2016 izvedel vmesni pregled, da bo opredelil morebitna območja, ki bi lahko postala upravičena do regionalne pomoči v skladu s členom 61(1)(a) Sporazuma EGP, in intenzivnost pomoči, ki ustreza BDP na prebivalca na teh območjih.

6. UPORABNOST PRAVIL O REGIONALNI POMOČI

- (162) Nadzorni organ podaljša veljavnost Smernic o državni regionalni pomoči za 2007–2013 ⁽⁶³⁾ in merila za podrobno oceno regionalne pomoči za velike naložbene projekte ⁽⁶⁴⁾ do 30. junija 2014.
- (163) Karte regionalne pomoči, odobrene na podlagi Smernic o državni regionalni pomoči za 2007–2013, prenehajo veljati 31. decembra 2013. Šestmesečno prehodno obdobje iz člena 44(3) Uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽⁶⁵⁾ se zato ne uporablja za sheme regionalne pomoči, ki se izvajajo v skladu z navedeno uredbo. Za dodelitev regionalne pomoči po 31. decembru 2013 na podlagi veljavnih shem za skupinske izjeme so države Efte pozvane, naj pravočasno priglasijo podaljšanje kart regionalne pomoči, da bo Nadzorni organ lahko podaljšanje teh kart odobril pred 31. decembrom 2013. Sheme, odobrene na podlagi Smernic o državni regionalni pomoči za 2007–2013, na splošno prenehajo veljati konec leta 2013, kot je navedeno v ustrezni odločbi Nadzornega organa. Vsako podaljšanje takih shem je treba pravočasno priglasiti Nadzornemu organu.
- (164) Nadzorni organ bo načela iz teh smernic uporabil za ocenjevanje združljivosti vseh regionalnih pomoči, ki bodo dodeljene po 30. juniju 2014. Nezakonito dodeljena regionalna pomoč ali regionalna pomoč, ki naj bi se dodelila po 31. decembru 2013 in pred 1. julijem 2014, bo ocenjena v skladu s Smernicami o državni regionalni pomoči za 2007–2013.

⁽⁶²⁾ Glej odstavek 142.

⁽⁶³⁾ UL L 54, 28.2.2008, str. 1 in Dopolnilo EGP št. 11, 28.2.2008, str. 1. Na voljo na <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁶⁴⁾ UL L 206, 2.8.2012, str. 13 in Dopolnilo EGP št. 42, 2.8.2012, str. 1. Na voljo na <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁶⁵⁾ Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) (UL L 214, 9.8.2008, str. 3), vključena v točko 1j Priloge XV k Sporazumu EGP s Sklepom št. 120/2008 (UL L 339, 18.12.2008, str. 111 in Dopolnilo EGP št. 79, 18.12.2008, str. 20), ki je začel veljati 8. novembra 2008.

- (165) Ker morajo biti priglasitve shem regionalne pomoči ali ukrepov pomoči, ki naj bi bili dodeljeni po 30. juniju 2014, skladne s karto regionalne pomoči, ne morejo biti obravnavane kot popolne, dokler Nadzorni organ ne sprejme sklepa o odobritvi karte regionalne pomoči za zadevno državo Efte v skladu z ureditvami iz pododdelka 5.5. V skladu s tem Nadzorni organ načeloma ne bo pregledal priglasitev shem regionalne pomoči, ki naj bi se uporabljale po 30. juniju 2014, ali priglasitev individualne pomoči, ki naj bi bila dodeljena po tem datumu, dokler ne sprejme sklepa o odobritvi karte regionalne pomoči za zadevno državo Efte.
- (166) Nadzorni organ meni, da bo izvajanje teh smernic povzročilo znatne spremembe pravil, ki se uporabljajo za regionalno pomoč v Uniji. Poleg tega se glede na spremenjene gospodarske in družbene razmere v Uniji zdi, da je treba ponovno preveriti, ali so vse sheme regionalne pomoči, vključno s shemami pomoči za naložbe in shemami pomoči za tekoče poslovanje, še vedno utemeljene in kako uspešne so.
- (167) Zato Nadzorni organ državam Efte predlaga naslednje ustrezne ukrepe v skladu s členom 1(1) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču:
- (a) države Efte morajo omejiti uporabo vseh obstoječih shem regionalne pomoči, ki niso zajete v uredbi o skupinskih izjemah, in vseh kart regionalne pomoči na pomoč, ki naj bi bila dodeljena do vključno 30. junija 2014;
 - (b) države Efte morajo spremeniti druge veljavne horizontalne sheme pomoči, ki zagotavljajo posebno obravnavo pomoči za projekte na območjih, ki prejmejo pomoč, da se zagotovi skladnost pomoči, ki naj bi bila dodeljena po 30. juniju 2014, s karto regionalne pomoči, ki se uporablja na datum, ko je pomoč dodeljena;
 - (c) države Efte morajo potrditi sprejetje navedenih predlogov do 31. decembra 2013.

7. POROČANJE IN SPREMLJANJE

- (168) V skladu s členom 21 dela II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču v povezavi s členoma 5 in 6 Odločbe št. 195/04/COL morajo države Efte Nadzornemu organu predložiti letna poročila.
- (169) Države Efte Nadzornemu organu posredujejo informacije o vsaki individualni pomoči v znesku nad 3 milijoni EUR, dodeljeni v okviru sheme, v obliki iz Priloge IV v 20 delovnih dneh od dneva dodelitve pomoči.
- (170) Države Efte morajo voditi podrobne evidence v zvezi z vsemi ukrepi pomoči. Take evidence morajo vsebovati vse informacije, ki so potrebne za ugotovitev, ali so pogoji glede upravičenih stroškov in največjih intenzivnosti pomoči izpolnjeni. Te evidence se morajo hraniti 10 let po datumu dodelitve pomoči in na zahtevo predložiti Nadzornemu organu.

8. REVIZIJA

- (171) Nadzorni organ se lahko kadar koli odloči za spremembo teh smernic, če bi bilo to potrebno zaradi politike konkurence ali upoštevanja drugih politik Unije in mednarodnih obveznosti ali zaradi katerega koli drugega utemeljenega razloga.
-

PRILOGA I

OBRAZEC ZA PREDLOŽITEV INFORMACIJ O KARTAH REGIONALNE POMOČI

1. Države Efte morajo predložiti informacije za vsako od naslednjih kategorij območij, predlaganih za opredelitev, če je to primerno:
 - redko poseljena območja;
 - območja „c“, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi merila 1,
 - območja „c“, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi merila 2,
 - območja „c“, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi merila 3,
 - območja „c“, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi merila 4,
 - območja „c“, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi merila 5.
2. V okviru vsake kategorije mora zadevna država Efte zagotoviti naslednje informacije za vsako predlagano območje:
 - opredelitev območja (z uporabo kode statističnih regij na ravni 2 ali ravni 3 za zadevno območje, kode LAU 2 ali LAU 1 za sosednja območja oziroma drugih uradnih oznak zadevnih upravnih enot),
 - predlagano intenzivnost pomoči na območju za obdobje 2014–2020 (ob navedbi morebitnega povečanja intenzivnosti pomoči v skladu z odstavkom 155, če je primerno),
 - celotno stalno število prebivalcev območja, kot je navedeno v odstavku 153.
3. Država Efte mora za redko poseljena območja in območja, ki niso predhodno opredeljena in so določena na podlagi meril od 1 do 5, predložiti ustrezno dokazilo, da so izpolnjeni vsi pogoji, ki se uporabljajo ter so določeni v odstavkih 149 in 151 do 153.

PRILOGA II

OPREDELITEV JEKLARSKEGA SEKTORJA

V teh smernicah „jeklarski sektor“ pomeni vse dejavnosti, povezane s proizvodnjo enega ali več naslednjih izdelkov:

- (a) surovo železo in fero-zlitine: surovo železo za izdelavo jekla, za litje in drugo surovo železo, zrcalovina in visokoogljčni feromangan, brez drugih ferozlitin;
- (b) surovi izdelki in polizdelki iz železa, navadnega ali posebnega jekla: lito ali nelito tekoče jeklo v ingotih, vključno z ingoti, namenjenimi kovanju polizdelkov: blumi, gredice in plošče; bobni in sodi; široki toplo valjani kolobarji, razen proizvodnje tekočega jekla za vlivanje iz majhnih in srednje velikih livarn;
- (c) vroče valjani končni izdelki iz železa, navadnega ali posebnega jekla: tirnice, traverze, plošče in palice, tramovi, težki profili 80 mm in več, pregradne plošče, palice in profili pod 80 mm ter plošče pod 150 mm, toplo valjana žica, okroglice in kvadratno jeklo za cevi, toplo valjani trakovi (vključno s trakovi za cevi), toplo valjane pločevine (prevlečene in neprevlečene), plošče in pločevine debeline 3 mm in več, široke plošče 150 mm in več, razen žic in izdelkov iz žice, svetlih palic ter železnih odlitkov;
- (d) hladno valjani končni proizvodi: pokositrene pločevine, mat-pločevina, črna pločevina, pocinkane pločevine, druge prevlečene pločevine, hladno valjane pločevine, elektropločevine in trakovi, namenjeni proizvodnji pokositrene pločevine, hladno valjane pločevine v trakovih in listih;
- (e) cevi: vse brezšivne jeklene cevi, zvarjene jeklene cevi, katerih premer presega 406,4 mm.

PRILOGA II(A)

OPREDELITEV SEKTORJA SINTETIČNIH VLAKEN

V teh smernicah „sektor sintetičnih vlaken“ pomeni:

- (a) iztiskanje/tkanje vseh generičnih vrst vlaken in preje na podlagi poliestra, poliamida, akrila ali polipropilena, ne glede na njihovo končno uporabo, ali
- (b) polimerizacijo (vključno s polikondenzacijo), kadar je ta vključena v iztiskanje v smislu uporabljenih strojev, ali
- (c) vsak postopek, ki spada zraven in je povezan z istočasno namestitvijo zmogljivosti iztiskanja/tkanja, ki jo opravi prihodnji upravičenec ali drugo podjetje v skupini, ki ji pripada, ter ki je pri zadevni posebni poslovni dejavnosti običajno vključen v to zmogljivost v smislu uporabljenih strojev.

PRILOGA III

OBRAZEC ZAHTEVKA ZA REGIONALNO POMOČ ZA NALOŽBE

1. Informacije o upravičencu do pomoči:

- ime, prijavljeni naslov glavnega sedeža, glavno področje dejavnosti (koda NACE),
- izjava, da podjetje ni v težavah, kot je opredeljeno v smernicah za reševanje in prestrukturiranje,
- izjava, ki natančno opredeljuje pomoč (pomoč *de minimis* in državna pomoč), ki je že bila prejeta za druge projekte v zadnjih treh letih v isti statistični regiji na ravni 3, kjer bo izvedena nova naložba; izjava, ki natančno opredeljuje regionalno pomoč, ki jo je ali jo bo isti projekt prejel od drugih organov, ki dodeljujejo pomoč,
- izjava, ki navaja, ali je podjetje zaprlo enako ali podobno dejavnost v EGP v zadnjih dveh letih pred datumom tega obrazca zahtevka,
- izjava, ki navaja, ali ima podjetje namen zapreti tako dejavnost v trenutku zahtevka za pomoč v dveh letih po dokončanju naložbe, ki naj bi se subvencionirala.

2. Informacije o projektu/dejavnosti, ki je predmet pomoči:

- kratek opis projekta/dejavnosti,
- kratek opis pričakovanih pozitivnih učinkov za zadevno območje (na primer število ustvarjenih ali ohranjenih delovnih mest, dejavnosti v zvezi z raziskavami, razvojem in inovacijami, dejavnosti usposabljanja, oblikovanje grozdov),
- ustrezna pravna podlaga (nacionalna, EGP ali obe),
- načrtovani datum začetka in konca projekta/dejavnosti,
- lokacija(-e) projekta.

3. Informacije o financiranju projekta/dejavnosti:

- naložbe in drugi z njimi povezani stroški, analiza stroškov in koristi za priglašene ukrepe pomoči;
- skupni upravičeni stroški,
- znesek pomoči, potreben za izvedbo projekta/dejavnosti,
- intenzivnost pomoči.

4. Informacije o potrebi po pomoči in njenem pričakovanem vplivu:

- kratka obrazložitev potrebe po pomoči in njenega vpliva na odločitve o naložbi ali lokaciji; navede se alternativna naložba ali lokacija v primeru odsotnosti pomoči,
- izjava o odsotnosti nepreklicnega sporazuma med upravičencem in izvajalci projekta.

PRILOGA IV

OBRAZEC ZA POSREDOVANJE INFORMACIJ NADZORNEMU ORGANU V SKLADU Z ODSTAVKOM 169

Referenčna oznaka pomoči		
Država Efte		
Organ, ki dodeljuje pomoč	naziv	
	spletni naslov	
Naziv upravičenca, identifikacijska številka za DDV in skupina, ki ji pripada		
Vrsta upravičenca	MSP	
	velika podjetja	
Regija, v kateri se izvaja naložba/dejavnost	ime regije (statistična regija ⁽¹⁾)	status regionalne pomoči ⁽²⁾
Gospodarski sektorji, v katerih je dejaven upravičenec	NACE Rev. 2 in kratek opis	
Element pomoči, izražen kot celoten znesek v nacionalni valuti ⁽³⁾		
Instrument pomoči ⁽⁴⁾	nepovratna sredstva/subvencionirane obrestne mere	
	posojilo/vračljiva predplačila/povratna sredstva	
	jamstvo (s sklicem na odločbo Nadzornega organa ⁽⁵⁾, če je primerno)	
	davčna ugodnost ali davčna oprostitvev	
	drugo (navedite)	
Datum dodelitve	dd/mm/llll	
Cilj pomoči		
Pravna podlaga, vključno z izvedbenimi določbami in, če je primerno, shema, v okviru katere je dodeljena pomoč		

⁽¹⁾ Regija je običajno določena na ravni 2.

⁽²⁾ Člen 61(3)(a) Sporazuma EGP (status „A“), člen 61(3)(c) Sporazuma EGP (status „C“), območja, ki ne prejmejo pomoči, tj. območja, ki niso upravičena do regionalne pomoči (status „N“).

⁽³⁾ Bruto ekvivalent nepovratnih sredstev ali, za sheme za financiranje tveganja, znesek javne naložbe.

⁽⁴⁾ Če se pomoč dodeli prek več instrumentov pomoči, se znesek pomoči navede po posameznem instrumentu.

⁽⁵⁾ Če je primerno, sklic na odločbo Nadzornega organa o odobritvi metodologije za izračun bruto ekvivalenta nepovratnih sredstev.